Ն՝ 1255 1881 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 22 ԲԻՆԱՇԽԻՆ ՇԱԲԱԹ ԹԻՎ 1

ԱՊՈՒՆԻ ԳԻՆԸՆԹԱՑՔԸ
Մուտիսիկ 20 դրուշտան
Գ[illegible] ԱՍԵՐՈՎ ԽԱՏԻՐ
Գիր սեղելիք . . . 150 դր.
Ալիր այլոց . . . 80 »
Խնայորդ . . . 40 »
Գ[illegible] ԱՍԵՐՈՎ ԽԱՏԻՆ
Բացակա իբրև օլունճագաղար իշիւն
Գիր սեղելիք . . . 200 դր.
Ալիր այլոց . . . 100 »
20 Բարա

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷՄԵՐ

ՄԷԿԱՏՏԷ ԲՕԼԻԹԻԳԻՕՆ ԻԼՄԻՆԷՆ ՎԷ ՄԷԼԻՆԷՆ

ՎԷ ՍԱԽԻԼԷՆՑԻ ՀԱՄԱՐ ԵՎԷՄԻ ԶԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԳԻՆԸՆԹԱՑՔԸ
Գիհէր սաթերը իշիւն
1-էն 2 էն 3 ինճի տահիֆէ 6 դր.
4 իւնճիւ տահիֆէյէ . . . 2 »
ԻԽԹԱՐ. Գանգայ, Շիրազի. էվ ումմուրու ամբրատիֆլէ այիտ.
2 էն 3 ին ճէ՛ու տահիֆէլէրի՝ 6 դր.
4 իւնճիւ տահիֆէյէ . . . 4 »
Զիյատէ միւտիմլէ իշիւն իլանաթայրը բազարլըգ օրնը։
Մէվատտը Նգֆիայա տայիր պէնտլէր մէճճանէն գապալ օլունճաղ էվրագ, իատէ օլունմայաճագ։
20 Բարա

Իտարէխանէսի էվ մաթպաասը, Սթամպօլոտ Պապը Ալի ճաուտէսինտէ Էսկի Պապը Զապթիյէ սոգապը քէօշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր։ — Ղազէթանրն ումուրան իտարէ էվ թանքիրիյէսինէ այիա քեաֆիֆէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունճաղը կնպի, քէնտիյի մէքեթիպլին տախի անրն նամբնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր։

ԱՍԻԹՈՒՆԻ 22 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԿԻՐՆԻԼԻՈՒ ՀԱՎԱՏԻՍ

Բանթիա թագմինաթը մէսէլէսինի միւզաքէրէյէ մէմուր օլան էվ ազասը խարիճիյէ նազրը Ասրմէվ Սէրվէր բայարլար հազարաթը իլէ Մ. տը Նօվիգօֆ էվ Մ. Թէօրնէրատէն իպարէթ պաւլունան գօմիսիօնը էվվէլքի կիւն Պապը Ալիտէ պիլ իմթիմա սաաթ 7 տէն 9 ա գատար իճրաֆ միւզաքէրէ իլլէ-տիկինի տիւնքի Նիւսխէմիզատ եազմըշ իտիք։

Լէվանը պու պապատ ալտըղը մալիւմաթա կէօրէ, մէզքիւր գօմիսիօնտա հիւքիւմէթը Սէնիյէնին իչպու թագմինաթատան գուրթուլմագ իչիւն թէքլիֆ իտէճէյի մէզատարը վարիտաթ մէսէլէսի իլէ Բուսիարը թագմինաթը մէզքիւրէ հագգընտա թէէմին իմթմէք իչիւն թէատրիք իտեպիլէճէյի թէէմինաթ մէսելեյի մեփզուը պահս օլմուշ տրը։ Լաքին միւզաքէրաթը մէզքիւրէ՝ պիր սուրէթը թէսվիյէնին գավատը ումմիյէսի հագգընտա ճերէեան իմթիմ օլուշ։ Օսմանը գօմիսէրլէրի վուգու պուլաճագ սուրէթը թէսվիյէնին էսասը սահիհէսինի իլերուտ թաեին իմթմէք հուգուգունը մուհաֆազա իմթիյէր տրը։ Մ. Նօվիգօֆ՝ մէճլիս տազրմատան էվվէլ։ կերէք թագմինաթ էվ կէրէք տուլունը խարիճիյէ մէսելելերինին այնը վագթտա թէսվիյէ օլունմասը լիւզումի հագգընտա պիր քէրրէ տահա իսրար իմթիմ տրը։

Օսմանը մուրախասլարը՝ Մ. Նօվիգօֆըն պէյան իմթիյի պու արզույը Պապը Ալինին նազարը տրգ-գաթա ալաճաղընը սէֆիրը միւշարիւէյէհ պէյան իմթիքտէն սօնրա, տաին մէքթիւբէրյէ իճրա օլունան միւզաքէրաթընտա Գուրբան պայրամը միւնասէպէթիյէ պիր ազ վագրթ մէճպուրի օլարագ թաթիլ իտէլէճէկինի տերմիյան իլէ մէրիլէր տրը։

Պու կիւնքի Վէֆի տուլուսը Օսմանիէ հագգընտա աթիտէքի մալիւմաթ էվ միւթալիաթը նէյը իմթիմ օլմաղա, այնէն նագլի թէնսիպ օլունմուշ տրը։

Տէյնը խարիճիյէ վէրիլէճէք 100 տէ եարըմ ֆրանսիական ադէսի հագգընտա եէնէ պիր թագըմ իմթիրաֆաթ թէհատիս էյլէտիյի խապէր ալընմըշ տրը։

Տուլուն թահվիլաթընա գըյմէթը նէյզրիէլէրինին մատաւնընտա պիր գրյմէթ իւզրէ իմթիպար օլունմաղա պէրապէր եէնէ թագսիթլէ թէվզի օլունճաղ մէպալիղ հագգընտա միւջբիլաթ կէօրիլիյոր իմիշ։ Զինքի տուլունումզրն մէճմուի իւզէրինէ հիսապ եիւրիւտիլէճէք օլուր իսէ, 100տէ եարըմ ըէսիւլմալ թէէտիյէ օլունտըը հալտէ, տուլունումզը 50 վէ եա ալթմըշ սէնէտէ թէմամէն թէէտիրէ օլունմուշ պուլունաճագ տրը։ Զիրա տուլունումզը թագրիպէն 100 վէ նիհայէթ 120 միլեօն լիրայա պալիղ տիր։ Ֆագաթ մէսելա 58 վէ 62 սէնէլէրի իսթիգրազլարը՝ գօնսօլիտէ նա՞զլ պէրապէր թուլուլապիլիր։

58 վէ 62 իսթիգրազլարը՝ նա էսասէն 100տէ 1 ըէսիւլմալ թային օլունմուշ օլտուղու միօրլու, պու իսթիգրազլարա մախսուս օլան վարիտաթը թէէմինէ՝ չիմտի ուսմամ տուլունընն թէէմինը թէէտիրէի ֆարզ վէ ըէսիւլմալլերի զըմնընտա թախսիս օլունան վարիտաթ միյանընտա պուլունմուշ, վէ գօնսօլիտէ իչիւն ըէսիւլմալ ագչէսի թային օլունմատըը կկպի, վարիտաթը մախսուսէ իլէ օնա պիր գարշըլըգ տախի կէօսթէրիլմէմիշ տիր։ Վագաա իսթիգրազաթընն քեֆֆէսինի գըյմէթը նէյզրիէլէր թէնզիլ վէ ճիւմէսինէ պիր ֆայիզ թայինի մուվաֆքըգը մասլահաթ տրը։

Զաթէն տիկէր թարաֆտան ինկիլթերատա նէյզ օլունան պիրինճի իսթիգրազ թահվիլաթընն հաղ օլտուգլարը իմթիազաթա, վէ նաիլ օլտուգլարը խուսուսի թէէմինաթա մուգուտպիլ պիր չէյ եարըլմասը լիւզումի տախի ճաի ինքեար օլմազ։

Հաթթա չուրասը տախի խաթըրլարտա տրը քի, Ֆրանսըզ սինտիգա գօմիթէէրի՝ ինկիլիզ գօմիթէէրինի վէքիլ կէօնտէրմէէ թէշվիգ իչիւն, ինկիլթերատա ագտ օլունան իսթիգրազլար հագգընտա հեր տիւրլիւ միսասատաթ իտիլմէսի զըմնընտա ֆէտաքէարլըգ կարարան չէքիմէլէճէքլերինի իլան իմթիմշէր իտի։

—

Վէֆրը մալիւմաթընա կէօրէ, ախիրէն եունան մէմուրլարը թարաֆընտան գարատրլանեէնչէհիր (Լարիսա) Օսմանը բասթանէսինին քիւշատ իտիմէսինի Պապը Ալի եունան հիւքիւմէթինէ թաբէպ իմթիմ, վէ պունա բիզա կէօսթերիմէտիյի հարատ, Տէրսաատեթտէ պուլունան եունան բասթանէսինին գարատրլմասը պուրատաքի մէմուրընա թէպլիղ օլունաճաղընը պէտան իլէմիշ տիր։

—

Տաինլէր վէքիլէրիլէ իտիլէն միւզաքէրէ եսնասընտա Սէրվէր բայա հազրէթլերի ալտըղը թալիմաթն խարիճինէ չըգտըղընտան տիւշարը թաայիպ օլտուղընա տաիր պիր շայիա տէվերան իմթիմ ի-սէ տէ, պու շայիանըն ասլ ու էասը օլմատըղընտան, ըէմէն թէզգիպինէ մէզգունուզ։

(Վէֆ)

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Գուրպան Պայրամը միւնասէպէթիլէ Պապը Ալի պու կիւնտէն իմթիպարէն իչ կիւն թաթիլ իտիլիպ բազար կիւնիւ քիշատ օլունաճագ տրը։

—Պապը Ալի տէվարիրինէ տիւնքի կիւն օգոստոս մասը իմա օլունմուշ տրը։

—Բիւրզէրին միւթէսարրըֆը Գալգանտէլէնի Հասան վէ Իբէք միւթէսարրըֆը կուսիրալը Ալի բաշալար Ադբէլէ նամ վաբօր իլէ վէ Սէլանիք թարիգի իլէ էվվէլքիսի կիւն Սթամպօլա մուվասլէթ իյլէմիշլեր տիր։

—Գարահիսարը Շարգի միւթասարրըֆը եուսուֆ թալի բաշա հազրէթլերի պու քէրրէ Տէրսաատեթէ մուվասլէթ իյլէմիշ տիր։

—Զէքիրիկտէն մինասպ օան Լինգարէ վէ թէվպիի էհալիսինին ահվալինի թէտգիգ ինկիլիզ սէֆիրի Լօրտ Տիֆրին թարաֆընտան մէմուր գըլընան Մաժոր Թըրսթը պու քէրրէ իգմալը վազիֆէ իլէ Տէրսաատեթէ ավտէթ իյլէմիշ տիր։

—Իրանը Վիէննա սէֆիրի ժէնէրալ Ներիման խան՝ հիւքիմտարը մէթպուր թարաֆընտան Շեռ-խորլէ Նիշանընը միւրասսա պիր գըթասընը Բումանիա գրալը Շարլ հազրէթլերինէ թէսլիմ իմթմէք իւզրէ, եագընտա Պուքրէշ ազիմէթ իտէէք, վէ մայէթինտէ բարիզտէքի Իրան սէֆարէթխանէսի-նին ատաշէ միլիթերի (ասքերի մէմուրը) ժէնէրալ Միրզա Բէրիմ խան իլէ Վիէննատաքի Իրան սէֆարէթխանէսի պիրինճի սըր քատիպլի Նէվրուզ Արթաքի էֆէնտի պուլունաճագլար տրը։

—Շարգի Բումէլի մահքէմէ ազասընտան օլուպ, կէչէնտէ ալթը մահ միւտտէթէ մահքիմալէյէ օլան Մ. Էրէթօֆը թարաֆը հազրէթը բատիչահիտէն մազհարը աֆվ օլտուղունու Ֆէլէոբէլէ եազրէօր։

—Ֆէլէոբէլէտէ օգունտուղունա կէօրէ, Գոսբէ ֆ'Օրէան կազէթասընն սահիպը իմթիհազը Մ. Ֆանբէթրի՝ Սօֆիյա մուվասլէթ իմթիշ տիր։

Մուսթաֆիզին քէրիմէսինէ ճէհէզ օլմագ իւզրէ Պուլկար մէպուսան մէճլիսի թարաֆընտան իմթասընա գարար վէրիլէն 25,000 ֆըրանգ՝ Տէրսաատեթի Պուլկար գազու քէթիպիւտալըզը վասէթասը իլէ թէէտիրէ օլունմուշ տրը։

—Գամանտո գումբանեասը՝ չիմտի Սըրպիսթանտա չըմէնտրֆէրլէր ինչասընը տէրբէօտէ իմթիշ օլան Պոնթու պանպասընը ըզհարը իֆլաա մէճպուլ իմմէք իչիւն սարր ասհապը սէրմայէ իլէ պիր սինտիգա էնճիմէնի թէշքիլ իմթիշ իսէ տէ, պու էնճիմէն կիրմիշ օլտուղու մէյտանը ըէգապէթատէ նասրլ իսէ խամինտէն զիյատէ մահիրանի տավրանամատրզընտան նագատէն իչ պուչուգ միլեօն լիրա զարարա ուղրամշ էվ եալընը Գամանտո գումբանեասընա իսապէթ իտէն զարար պիր միլեօնտան զիյատ ինկիլիզ լիրասընա պալիղ օլմուշ տրը։

Ռիվայէթէ կէօրէ, Պոնթու պանգասը ճիզվիթլէրէ մէնսուպ իմիշ։

—Վան վիլայէթի տախիլինտէ կէվաշ գազասընա պու քէրրէ պիր թէչէկրաֆ մէրքէզի քիւշատ օլունմուշ տրը։

—Էվվէլքի կիւնքի Նիւսխէմիզտէ հուգուգ մէքթէպլինին պազը շակիրտանը՝ լիսանը թիւրքիյէ աշնա օլմատգլարընտան, ավօգաթլէրգ տիրլօմասը ալամամալարընա տաիր պիր գարար վէրիլտիկինի, վէ ֆագաթ պու մահրումիյէթտէն գուրթուլմագ իչիւն, չակիրտանը մուսամիլէյհիմին խաքիրաի Շահանէյէ պիր արզուհալ թագտիմ իմթիքլէրինի եազմըշ իտիք։ Հալ պու քի իչպու մալիւմաթմըզդա պազը սէհվ վուգու պուլմուշ տրը։ Չէօյլէ քի, մատտէ չակիրտանընն թիւրքճէ պիլիպ պիլմէտիքլէրին. [illegible] աթրիյօմասը ալամամալարընտան իպարէթ օլմայըպ, անճագ հէմ Ասլէյէ տալիրէսինտէ էվ հէմտէ Գալաթա սերայընտա Մէքթէպը Սուլթանիտէ այրը այրը հուգուգ տերսի վէրիլմէքտէ իքէն, գարարը ախիր մուհիպինճէ, մէքթէպը Սուլթանիտէ վէրիլէն հուգուգ տերսի թաթիլ իտիլմիշ օլմաղա, չակիրտանը մուսամիլէյհիմ՝ Գալաթա Սերայընտաքի հուգուգ տերսլէրինին եէնիտէն քիւշատընը իսթիրհամ իչիւն կէչէն ճումաա կիւնիւ խաքիրաի Շահանէյէ արզուհալ թագտիմ իմթմիշ, վէ պու իսթիրհամըը զաթը հազրէթը Շեհրիեարիլերի թարաֆընտան գապալ պույրուլմուշ տրը։

—Խարբութան վէֆնա եազըլան պիր մէքթուպտա օգունտուղունա կէօրէ, Էկինտէ սու թուղեանընտան տօլայը օրթատա գալան պիչարէկեանը իսքեան իմթմէք վէ խարապ օլան մահալլերի թամիր իմթիրմէք իւզրէ Խարբութ մալ սանտըղընտան 200 պկն ղրշ. սարֆ իտիլմէքտէ իմիշ։

Մուհարրիրը մէքթուպ՝ ահվալը մէմլէքէթտէն պահս էվ պազը մալիւմաթ իմա իմթիքտէն սօնրա մէքթուպընա չէօյլէճէ իմթամ վէրմիշ տիր։

«Տէրսիմտէն բէք ֆէնա հավատիս ալընմըշտր։ իտարէնին ատմէ ինթիզամը էվ հէր նէվ ֆէնալըզը պայազը տիլլերտէ տէսթան կիպի սէօյլէնիյոր։ եազաճագ հավատիս չօգ, լաքին վագթիմ եօգ։»

Ա. Մ. Պիլլօրեան էվ Գումբանիասընն Գալաթատա վագը մաղազասընտա էնվաի Լէրբա մէքթիւլաթ էվ մէչրուպաթը սաթըլմագտա օլտուղու կէչէնտէ կաղէթամըզդա իլան օլունմուշ իտի։

Մէքզիւր մաղազատա Գրրգ Բիլիսէնին պէեազ էվ սիյահ չարապը տախի ֆիւրուխթ իտիմէքտէ օլտուղու կկպի, պու չարապը իմալու թէտարիք իտէն ֆապրիգանընն Տէրսաատեթ վէքեալէթինի տէ երնէ մէզքիւր Գումբանիա իճրա իթմէքտէ տիր։

Բէղալիք մէզքիւր մաղազատա Պէօեիւք Զէքմէճէ իլէ Ուլսէրն ալա պալրդ եումուրթասը, էվ Պորտսաաքի Օկիսսթ Մէլէր ֆապրիգասընն պիրինճի չարապը կէրէք չէշէ էվ կէրէք ֆըշը իլէ սաթըլմագտա տրը։

ՎԱՆ

Վանտան հոկտ. 17 թարիխլէ Լէնճէնի Հէրալտա սթիտէքի մէքթուպ եազըլմըշ տրը։

Ցունիս այընտա իճրա իթտիրիմ պիր սէլեահաթտան ավտէթ իսէրէք, ինկիլիզերրանը վան գօնսօլոսը Թօրոս եիւզ պազը Մ. Գլէյթրընն ինկիլիզերրայա ադիմէթ իմմէք իւզրէ չէհրը մէղքիւրը թէրք իմիշ պատուղունու իչիւն տիկիմտ թէաճճիպ իմիշիմ տիր։ Մուսամիլէյհ Մ. Գլէյթրն կէչէն այրն 21ինտէ հարէքէթ իմիշ օլուպ, այրըղըմ մալիւմաթա կէօրէ, վանընն էրմէնի էհալիսի՝ էրմէնիխանատա էսնաի իգամէթինտէ բէք չօգ իշ կէօրմիշ օլան մուսամիլէյհ եիւզ պազը Գլէյթրընա պու մուսապէթլէ պէեազը ղէլմէճ պիր մէզքիւր էրմէնի միւթէպերանը թարաֆընտան միւքէմմէլ պիր զիյաֆէթ քէշֆէ օլունմուշ, նուսգալար խրատ խտիլմիշ, էվ էրմէնիսթան գահրզտէկեան գօմիսիոնը սըր գաթիպիպ պուլունան Մ. Սեգրաք Տէր Պարգիսեանց՝ Մ. Գլէյթրընա ինկիլիզ լիսանը լա գալէմէ ալընմըշ պիր թէչէքքիւրնամէ թագտիմ իտուուշ, պունտա մուսամիլէյհ Մ. Սեգրաք՝ եիւզ պազը Մ. Գլէյթրընն էրմէնիլերէ էվ պիլիսասա գրբիլզը իճրա տէքիրամ իմմէք ինկիլիզ լիսանը

ԳԱՄՕՆՅՈ ՄԱՀԼԻՒԱԹԸ

Մ. Գամօնտօ վէրէսէտիլէ Էվգաֆ Նէզարէթի պէյինտէ թէքէվիւն իտէն տավանընն ֆասլը զըմ. նընտա Էվգաֆ Նէզարէթի միւթէշարը Լօմէր Հիլմի, վէ թէտգիգաթը չէրիկէ աղասընտան Գասիտէհի զատէ Սիւլէյման Սըբրի վէ սապարէյն միւսթէշարը Ապտուլլահ, վէ էյթամ միւարիր հաճի թէվֆիկ էֆէնտիլէր հազարաթընտան միւրէքքէպ թէշէքքիւլ իտէն գօմիսիօն ճաղըր օլտուղու, վէ Էվգաֆ Նէզարէթի թարաֆընտան մահտիւլաթ միւտիրի Օսման Ֆաֆէր վէ տավ վէքիլի Հասան էֆէնտիլէր մէվճուտ պուլունընգլարը հալտէ, Էվվէլքի կիւն ճամաթ 7½-նա մուհաքէմէյէ իպթիտար օլունմուշ տըր։

Էվվէլա Էվգաֆ վէքիլլէրի Շէհրի վէ Նէչաթ էֆէնտիլէրին իսթիտալարը գրանաթ իտիլիպ, պատէհու օլ պապտէքի վէքիլէթնամէլէրի միւթալէա օլունտուքի, մանմափիլէյհիւմանընն պու պապտէ վէքիլէթը ումումիյէի մութալգա իլէ վէքիլ օլունտըգլարընը միպէյրին իտի։

Պունու միւթէագրպ Բարիզտէ մուդիմ իթալիան Ավրամ Գամօնտօնընն ցէրսամանէթտէ պուլունան պիճիւմէ ագարընն իսթիտալի ըէհնիթճապ իտէն մահքէմէտէ՝ վէքիլէթի՝ վէքիլէթը ումումիյէի մութալգա ֆէ ցէրսամանէթտէ մուդիր Ավրամ Ակիման էֆէնտիյէ ինալ իսկյուտիկինի հավի վէ 1874 ճէնէօր փեւրվար թարիխլի վէ Ռիվալիա տէվլէթի Բարիզ ժէնէրալ գօնսօլօսու թաքրիրնան մուգատագ պիր վէքիլէթամէնին թէրճէմէսի գրիտտի ինիլտի։

Մահքէմէ թարաֆընտան, Գամօնտօ ֆամիլեասընն քեֆֆէսի Բարիզտէ պուլունուպ պուլունմատը սիւլ իտիլմէսինէ ճէվապէն, ճիւմլէսի Էրզրաստա օլտուղունա հիման էֆէնտի թարաֆընտան։

—Հեյեթ իչպու վէքիլէթնամէնին միւթէպէր օլուպ օլմատըգընը պատեթթէնէքքիւր Միւթէպէր օլմագ լազըմ կէլտիրինէ գարար վէրտի։

Էվգաֆ վէքիլի Շէհրի էֆէնտի՝ միւթէվէֆա Գամօնտօնընն բէք չոգ էմէքը օլտուղու վէ պունլարտան հէր պիրինին վագֆը այրը պուլունտուղունը պիլ պէտան, մահիւլիյէթի իտտա օլունան եմմէքընը պիր գրէթա տէֆթէրինի թագտիմ իլէտի, վէ Ավրամ Գամօնտօնընն վէֆաթ իթթիլ, վէ Ավրամ Գամօնտօ իսմինի թագրնան Գամօնտօ պունընը ֆիւզուլի զասպ իթթիլ մէնինի թալէպ իլէտի։ Էվգաֆընն տիկէր վէքիլի նէչաթ էֆէնտի տախի Շէհրի էֆէնտինին իտտասընը թաստիգ իլէտի։

Իչպու տավատա Ավրամ Գամօնտօնընն պա սէնէտ մուսատատագ վէքիլի Ահիման էֆէնտինին մահքէմէի չէրիէտէ թէվքիլ իտուպ վէքաղէթինի թէսհիլ իթթիրտիկի Գօսթաքի Յարթինաքի էֆէնտի ճէվապընտա, Շէհրի էֆէնտինին իգամէ իլէտիկի տավանընն մէրճիի մէհաքիմը նիզամիյէ տիր։ չինէքի,

Էվվէլա, Մահքէմէի թէֆթիշ Էվգաֆ Նէզարէթինէ թապի օլուպ, Նէզարէթ իսէ պու պապտէ միւտտաի օլտուղունա պինէն, պիր չանսընն հէմ հաքիմ հէմմիւտտաի օլմասը ճաղլ օլամայաճաղընա, վէ պունուն իսէ, Նէզարէթ թարաֆընտան մուհաքէմէնին պուրայա հէվալէսի իլէ միւսպէթ օլտուղունա։

Պանիէն, Գանունը Լսասինին 85 ինճի մատտէսի հիւքմունճէ, էտվարը իլէ եշլասա պէյինտէ թէհատտուս իտէն տավինին մէհաքիմը ումումիյէտէ բուլէթ օլունմագ լազըմ կէլտիյինէ, վէ մատտէի մէզքիւրէտէքի ումումիյէթտէն միւրատ՝ մէհաքիմը նիզամիյէ իտուկի գանունը մէզքիւրը ճիմլէի մուգթազիյաթընտան օլտուղունա, վէ մամափիհի մէհաքիմը չէրիյէ մէհաքիմը խուսուսիյէտէն պուլունտուղունա,

Սալիսէն, թաեին մէրճի հագընտա իքի իսասիմ պէյինտէ նիզա վուգուրընտա միւտտաի ալեյհին թալէպ իլէտիկի մահքէմէյէ հէվալէի քէֆիյէթլէ օրատտա կէօրիւմնի Մեճէլլէնին 1703 ինճի մատտէսի իգթիզասընտան պուլունտըգընա,

Բաալիէն, Մահքէմէի թէֆթիշ՝ Էվգաֆ Նէզարէթինէ թապի վէ էմրը թէճեիւշի Նէզարէթտէն իսուկինէ պինէն, ֆասլը տավա իտէմէյէճէյի Մեճէլլէնին 1808 ինճի վէ 1809 ընճը մատտէլերի իճապընտան պուլունտըգընա,

Խամիսէն, թէպաատ ղայրը Միսուլիմ իլէ թէպաատ Միսուլիմ պէյնինտէ թէհատտուս իտէն տավարընը մէհաքիմը նիզամիյէտէ ռուեէթ օլունմագ՝ ըսլահաթ ֆէրմանը իգթիզասընտան պուլունտըգընա,

Սատիսէն, Շէհրի էֆէնտինին թագրիրի վէճհիլէ իգամէ էլլէտիկի տավանընն միւվէքքիլինին պա սէնէտաթը միւթէպէրէ էօհտէսինտէ պուլունան ագարաթընն մահլիւլ օլտուղունտան, միւվէքքիլինին եէտինտէն նէղ իլէ էվգաֆիրը ճանիպինէ թէսլիմ իթթիրիմէսի թալէպինտէն իպարէթ սընտան տօլայը մէհաքիմը չէրիյէնին մէհաքիմը խուսուսիյէտէն օլմասընը միւսթէլզիմ օլմասընը կիհէր մահքէմէ՝ բուլէթիլէ միքելէֆ օլտուղու մէվատտա կէօրէ ումումի, վէ կէօրէմէյէճէյի խուսուսատտա խուսուսի տինիլէպիլիր իսէ տէ, էսասը մէսէլէնին իգթիզասընա կէօրէ մահքէմէսի տախի գանունը էսասինին իգթիզաի միւնիֆի վէճհիլէ մուայյէն օլտուղունա, վէ տավայը մէզքիւրը իսէ, Էվգաֆը սահիհէտէն օլուպ ըազպէյէրի վագֆլարընա տայիտպիր թագըմ ագարաթը զասպ իտէնին եէտինտէն նէղ (ալմագ) իլէ ճանիպը էվգաֆ իչին միւթէվէլլիյէրինէ թէսլիմի թալէպինտէն իպարէթ օլտուղունա,

Սալիսէն, Էսասը տավա՝ իքի մահքէմէի միւթէսավիյէտ տախի կէօրիւլէպիրը մէվատտէն օլտուղու հալտէ, Մեճէլլէնին 1803 ինճի մատտէսի իգթիզասընճա հարէքէթ օլունմագ լազըմ կէլիր իսէտէ, պէօյլէ վագֆիյէի մամուլ պահասընա վէ օլ վագֆիյէտէ միւնտերիճ չէրարթը վագֆա վէ պիր թագըմ թէտգիգաթ վէ մէսարիը չէրիյէ գուլուտաթընա նազարէն միւթէվէլլի վէ էա գայմագամարընն հուզուրունտա կէօրիւլէճէք տավալարընն ալէլխուսուս նէզարէթը ամմէսի ճիհէթիյլէ լիէճիւլ տավա գայմագամ միւթէվէլլի նասպ պուլրուլան միւվէքքիլը միւշարիյէյհ Սուպհի բաշա հազրէթլերի ատեթա միւթէվէլլի օլուպ, տավտի մէշրուհա տախի մէհաքիմը նիզամիյէնին թէվֆիդ վէ թաթպիգը հիւքմ մէմուր վէ միւքելլէֆ օլտուգլարը մէճէլլէ վէ գավանինը սարէի մէվճուտ իլէ պու մէսէլէնին հալլի գապիլ օլմասընա վէ մամափիհի պու կիպի տեավիի չէրիյէնին բուլթինտէն մէհաքիմը նիզամիյէ մէմնու պուլունտուղունա,

Խամիսէն, Գանունը Լսասի ըսլահաթ ֆէրմանը ահքեամընը իլգա իլէտիյի վէ 20 ռամազան սէնէ 96 թարիխի թէզքէրէի սամիյէ ահքեամը տախի ֆէրմանը մէզքիւրը միւղլա իւլ հիքմ օլտուղունա տելիլը գաթի իտուկինէ,

Սատիսէն, Մահքէմէի թէֆթիշ պէր վէճհը մուհարէր մահքէմէի միւսթագիլ վէ հաքիմի թարաֆը տեվէլեթտէն Ճանսուպ մէէզունը պիհիքմ պուլունտուղու վէ նազըր բաշընն այրը իւլ կէչին. մէքտէ օլմասընը ճիհէթլէ, Գօսթաքի էֆէնտինին իսթինատ իթմէք իսթէտիյի մէճէլլէնին 1808 վէ 1809 ընճը մատտէլերինին պու խուսուսատա տալա չումուլի օլմասընընա,

Սապիէն, 20 ռամազան սէնէ 96 թարիխի թէզքէրէնին սէրնամէսի պու տավանընն մէրճիի մէհաքիմի չէրիյէ իտուկինի թայեին իլլէտիկի միսիլլու, միւնտերիճաթը սարէսի տախի պունու միւէյեիտ իտուկինէ, վէ քէնտիսինին զարար վէ զիյան տավա՝ իտէճէկի հագգընտաքի իֆատաթը վէ մէհաքիմի նիզամիյինին պիլա թէշքիլ թարաֆէյինին իսթիտասընը բէտտ իթմէմիշ օլմասը՝ էսասը մէսէլէնին թաղէրիրինէ վէ մէրճիինին թէպարիլինէ վէ տավանընն նագլինէ սէպէպ օլմայաճաղընա պինէն, վէ զաթէն մահքէմէի թէֆթիշ՝ տավասընընը բուլթինէ մէրճի օլտուղունտան Գօսթաքի էֆէնտինին միւտտաֆասընընը բէտտինի պիլ վէքիլէ թալէպ էյլերիմ տէմէսի իւզերինէ, մահքէմէ երքեանընտան Սիւլէյման Սըբրի, Լօմէր Հիլմի վէ Ապտուլլահ վէ Հաճի թէվֆիգ էֆէնտիլէր հազարաթը միւզաքէրէ իլէ պու իշին բուլթի՝ մահքէմէի թէֆթիշէ այտա օլտուղունա գարար վէրտիքլէրինի թէֆհիմ իյլէտիլէր իսէ տէ, Գօսթաքի էֆէնտի հէվալընտա, հանկը մահքէմէնին ֆէրմանընը օլարագ թէշէքքիւլ իթթիյինի սիւալ վէ մահքէմէի թէֆթիշինին Էվգաֆ Նէզարէթի լէհինէ գարար վէրէճէէրինի միւտտաի օլան նէզարէթ թարաֆընտան պիր իսթիտա օլմասընը, վէ էվվէլճէ գըրաաթ իտիլէն իսթիտա օլմասընը թագրիր օլտուղու վէ իսթիտա օլմուշ օլա իտի, ճէլպ իլէ պէրապէր քէնտիլէրինի թէպիրիղ իտիլմէք իգթիզա մահքէմէի վէքէնտիսի էվվէլճէ մահքէմէի թէֆթիշ հուզուրընտա զանն իլէ սէօզ շուրու իյլէմիշ իսէ տէ, պունուն Շեյխիսլամ հազրէթլերինին էմրի իլէ թէշէքքիւլ իթմիշ պիր գօմիսիօն օլտուղունու չիմտի անլատըզը ճիհէթլէ, պու գարարը իսթինաֆ իտէճէյի կիպի, պէօյլէ պիր գօմիսիօն թէշքիլինին թալէպ տախի իթմէտիյինի պէճան իյլէտի։

Վէքիլ Շէհրի էֆէնտի ճէվապընտա, Էվգաֆ միւֆթիթիշինին պուլունմատըզը վագֆլարտա միւսթէշարընը ֆասլը տավայա մէմուր օլտուղունու, վէ հազրը պունան էֆէնտիլէր իսէ, միւսթէշար սրֆթաթը իլէ պուլունտուգլարընը տէրմէճէան իյլէտի։ Հէյեթ տախի թարաֆինինին իֆատէլերի զապթ ճէրիտէսինէ, կէչիրիլտիյի հալտէ, օլ պապտէքի գարարընը իկամ չէքիլտիտ վէրճէճյինի իթճեան իյլէտիյի ճիհէթլէ մուհաքէմէճէ խիթամ վերիլմէք տիր։

ՀԱՅ ԱԶԳԻՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄՆ ԵՒ ՆՈՐ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆՔ

—

«Նոցա որք տգէտ են, ուսուցէք որքան աւելի բանս որ կրնաք. ընկերութիւնն յանցաւոր է եթէ ձրի կըրթութիւն չը տայ. պատասխանատու է գիշերին համար զոր կը գործէ։» Վ. Իւգօ

Դ. (1)

Թէ է՞նչ պայմաններով կրնայ կարարուիլ Հայոցմէնակ ֆասասայ գնդեսական Բարուսուսն.

Զ.

Աշխատութիւն, արտադրութիւն, տարազագործութիւն, փոխադրութիւն, վաճառականութիւն,—սոցա միացումն և սոցա արդիւնքն է ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ։ Երբ զայս գիտեն, ընդէ՞ր կամ ինչպէ՞ս աղքատ կը մնան Հայերն։— Ահա՛ այս հարցումն, ահա այս յանդիմանութիւնն Հայոց փաստաբանք միաբան կ'ուղղեն առ Հայութիւնն։ Հայաստանի տընտեսական վիճակին բարւոքումն կը խնդրեն. Տօքտ.օռ Քէշտիմալճեան և Պարոն Նիկողոսեան։ Ցանուն հայրենասիրութեան, յանուն քաղաքական տնտեսութեան ու քաղաքակրթութեան կը խնդրեն Ազգային Վարչութիւնէն ու Հայոց կրթական ընկերութիւններէն, որպէսզի տնտեսական բարեկարգումներ կատարեն՝ անդադար Հայաբնակ գաւառաց մէջ։ . . .

Ըսի որ եռ ալ չերմապես ցանկացող եմ Հայոց տնտեսական վիճակին բարւոքման. և ո՞վ է Հայն որ չը ցանկայ իր հայրենակցաց բարելաւութեան, գաւառաբնակ և ընդհանուր Հայոց բարօրութեան։ Սակայն միթէ ներկայ պարագային մէջ բա՞ւական է փափագ և յոժարակամութիւն. ներկայ պարագային մէջ կրնա՞ն միթէ՞ կը ընդունակէ՞ կրնալ.—Ոչ, ա՜ւաղ...։

Հայոց հայրենասէրք և Երրորդացի մարդասէրք անձկանօք կը սպասեն քանի ժամանակէ՝ հետեւ թէ բարեխնամ կառավարութիւնն առաջին քայլն առնէ բարենորոգութեան փրկաւէտ ուղւոյն մէջ։ զի ամէն բան այդ առաջին քայլէն կախումն ունի. զի առանց այդ առաջին քայլին Հայք և ընդհանուր Արևելից ժողովուրդք անշարժութեան դատապարտուած են յաւիտեան։— Դեռ կը լիշեմ, Թուրքա-Ռուսական պա-

(1) Այս յօդուածիս ձեռագիրն ամիս մը յառաջ յանձնուած է լրագրոյս տնօրէնութեան, որ ինչ ինչ նկատմամբք ցայսօր յետաձգած է նորա հրատարակումն։

ԷՍԱՐԸ ԳԱՊՐԻՍԹԱՆ

(1254 ՆԽՈՎԲՕՊԱՆ ԳԵՎՄ)

Ճօն Բարդըը, օ կիւնտէն Էվվէլ, քէնտի իսթիթար խըտմէթքէարը թագրանընտան, ասլա էօյլէ պիր մաղրուրանէ հարէքէթ կէօրմիւշ օլմասընընտան, գաֆա իշինի տէ պու զարարլով հարէքէթի իլէ պիրլէշտիրտիյինտէ, միւէրրէտ Պապա Ճէյմսընն եա պիւպիւթիւն չըլտըրմըշ օլմասընա վէ եախօտ պիր խաֆի սէպէպի պուլունմուշ օլտուղունա հիւքմ իլլէտի, վէ իսթիթար գասսամ մէմուրունուն էօնիւնտէ գաղալը պիր սէօզ մէյտանա չըգմասընն էֆֆէքարը իլէ, ջար նա՛ ջար քէնտի միւսաֆիրինին տիվանխանէտէ եալընըզ պըրագըզ, քիլէրէ կիսթէմէք իւզրէ դարուտան տիշարը չըգմագա մէճպուր օլտու։

Ճօն Բարդըրընն վիճնուտի, տիվանխանէ զարուսունտան զսյպ օլուր օլմազ, տիվարընն իւզէրինտէքի մէշհուր գաֆա տախի նապէտտա օլտու։

Մէզքիւր քիլէրտէ, էֆէնտի իլէ խըտմէթքէար պէյինտէ նէ՞ սէօզլէր տէօնտիւ, օրալարը պու կիւնէ գատար էսարը գալմըշ տըր։

Անճագ վուգու պուլան ամայիկ հալլէր իւզէրինէ տիւշարը թէճճիւպ օլան գասսամ մէմուրու տակընն տակընն տիւլիւնմէքտէ իլքէն, պիր տէ նակէհան օմուզունա վաղ օլունան աղբը պիր չէյտէն սարարլըպ եօգարը սըչրատը։

Զէվալը գասսամ մէմուրունու պու գատար գօրգուտան չէյ, Պապա Ճէյմսընն պիկիւնահ էյլի իտի։

—Էֆէնտի, պիր ազ պէնիմ իլէ պէրապէր աշողեա թէչրիֆ իտէ՞ըմիսինիզ։

—Նէ՞ իչին, էֆէնտի՞ն նէրէտէ տիր։

—Եարըմ ադաֆտան էֆէնտիմի թէքքրարէն կէօրէճէքսինիզ, տէտի Պապա Ճէյմս, ասքէր պէօլիւնէ գօմանտա վէրիիօր կիսի, էլինի ուզատըպ թէքէպպիւրլէ տիսանխանէնին գոբուսունու գասսամ մէմուրունա կէօսթէրէրէք.

«Ամա՛ն Ալլահ, պու կիճէ՝ ռամայիկ հալլէրէ թէսատիւֆ իտիօրում» տէտի իսթիթար մէմուր մէյեուսիյէթլէ գարուեա տօղրու պագարագ. պատէհու Պապա Ճէյմսընն ֆաթիհ էլի հալէա այնի գօմանտա հալինտէ տուրուեօր օրտոնզուեու կէօրտիւքտէ, թէպիմէ Մէճպուր օլուպ, անընն էօնիւնէ տիւշու վէ իքիսի պիրտէն նէրտիվէնտէն աղաղ ինէրէք, սօլուգլարընը չարապ մախզէֆինտէ տուրընար։

Պապա Ճէյմս, իսթիֆաթլա զայպ խտէճէք վագթի պուլունմատըզընտան, իսթիթար գասսամընն իքի գօլլարընտան թուտտուղու պիրլէ, գապա պիր խքէմէ իւզէրինէ օթուրթտու։

Պիչարէ գասսամ մէմուրու, միճէրրէտ տիվանէ զանն իթմէեէ պաշլամըշ օլտուղու Պապա Ճէյմսընն եիւրիւնէ պիլէ պազմաեա գօրգուտուղունտան, քէնտինի գատէրէ հէվալէ խոպ, մէյեուսիյէթլէ պաշընը աստը, վէ արգատան զուհուր խտէճէք պօրալարընն իւզէրինէ տիւշունմէեէ պաշլասը։

Գաշմագ գապպլ տէյլի իտի։

Գըքսա պէօրու վէ զայիֆ պէտէն գասսամ մէմուրու իլէ, օրթա պէյտան եիւքսէքճէ, վէ պէտէնի տախի տօկունճա օլան Պապա Ճէյմս պէյինտէ, գուվվէթճէ միւվազէնէ տախի գապպլ օլմասընընտան, Պապա Ճէյմսը եէրէ տէվիէրէք էլինտէն գուրթուլմանընն տախի չարէսի եօգ իտի։

Իմամ, նաալը քի տէտիք, զէվալը գասսամ մէմուրու, քէնտինի գատէրէ, վէ Ալլահընն ինայէթինէ թէսլիմ խտէրէք, պաշընա կէլճէճէք հալին իւզէրինէ տիւշինմէկէ պաշլասը։

Պիր արա Պապա Ճէյմսընն գօլու եօգարը գալգըպ, մամուն ըշընը իլէ տիւարընն իւզէրինտէ տախի թէհտտամպ պիր կէօրկէ կէօրիւնտիյինտէ, պիչարէ գասսամ մէմուրու, արթըգ սոն սատթը կէլմիշ զանն խտէրէք, տիթրէմէեէ պաշլասը։

Մէկէր իսէ, գաֆասընա ինտիրիկէճէք պիր քիթիւք զանն իթտիկ չէյ, Պապա Ճէյմսընն եօգարը գալտըրմըշ օլտուղու շարապ չէշէսինի մերգումուն էօնիւնէ վաղ իլլէտի, վէ մախզէնին գարուսունտան տիշարը չըգըպ, գասսամ մէմուրունուն իւզէրինտէն գարուեու քիլիտէտի։

Պապա Ճէյմս, գէվալը գասսամ քեթթիպինի ասլա մուհաքէմէ իթմէքտիզին, մահէլլի մէզգուրտա հապա իթտիքտէն սոնրա, նէրտիվէնտէն եօգարը չըգըպ թէքքրարէն տիվանխանէեէ կիրտի։

Ճօն Բարդըը, տէրին թէֆէքքիւրլէրէ տալմըշ օլտուղու հալտէ, պէօյլէ մէրազլա, մէզքիւր տիվանխանէտէ քէնտի իսթիթար խըտմէթքէարընն ալտէթինէ պէքլէմէքտէ իտի։

ՕՆՈՒՆՃՈՒ ՊԱՊ

ԷՖԷՆԴԻ ՎԷ ԽՐՅՄԷԹՔԵԱՐ

Պապա Ճէյմս ֆիւթուհաթլա տիվանխանէտէն իչէրի կիրտիքտէն սոնրա, էֆէնտիսի սեաղտա տուրմուշ օլտուղու հալտէ, քէնտիսի պիր զուրուրիյէթլէ թարէքդանընն էօնիւնտէ օթուրտու, վէ եումրուղու իլէ պրեզգարընը պիր խյնճէ սիլտիքտէն սոնրա, բարմաղը իլէ պիր գօլթուգ սանտալիէ կէօթէրէրէք էֆէնտիսինի անընն իւզէրինէ օթուրմաեա տուպէք իլլէտի։

Ճօն Բարդըը, տէհշէթ, մէյեուսիյէթ վէ հիտտէթլէ դարբըզգ պիր հալ իւզրէ, էթէքլէրինի թորլաեարագ, մէզքիւր սանտալիէ իւզէրինտէ օթուրտու, վէ,

—Ճէյմս, հէր նէ տախի օլսա, պէնիմ պիր էֆէնտի, վէ սէնին տախի պիր խըտմէթքէար պուլունտուղունու ունութմամալըսընն, տէտի։

—Էվվէթ, Բարդըը էֆէնտի, պու սատթա կէրինեէյէ տէկին, սէն պէՀՎՄ էֆէնտիմ պուլունմագտա իտին, վէ պէն տախի սէնին խըտմէթքէարընն ֆիտիմ. ֆագաթ պու սատթտա օեուն թէպտիլ օլմուշ տուր. արթըգ պունտան սոնրա, պէն սէնին էֆէնտին օլաճաղըմ, վէ սէն տախի պէնիմ խըտմէթքէարըմ օլաճագսն։

—Ճէ՛յմս . . . ։

—Հիտտէթին լիզումի եօգ տուր, էֆէնտի. եումրուգլարընը սըգմանընն տա ֆայիտէսի օլամագ։ Հէյմ պուտտա հիտտէթ խտէճէք նէ՞ վար տըր. պու խանէտէ էկէր պիր էֆէնտի իլէ պիր տէ խըտմէթքէարա մութլագ լիզումի վար իսէ, եէնէ պու լիզումա պիր իսալէլ կէլմիշ օլամագ, չինէքի հէր հալտէ, պու իքի մէմուրիյէթ թէքքրարէն պագը գալապիլմէքտէ տիր. ամա օեունճա լար տէյլիեօր իսէ, պունուն զարարը եօգ տուր, վէ էկէր սանա ըէք աղբը կէօրինեիյօր իսէ, եէնէ պաշգալարը հուզուրունտա էֆէնտիլիյինի պագի սաղլամագընընա ըռասաթ վիրմէյէ հազրըմ. անճագ պէնիմ հուզուրումտա խըտմէթքէարընը հուտուտտունտան տիշարը չըգամատաճագսընն։

(Տէվամ)

տերազգին յառաջ էր, Օսմանեան պետութեան անբողջութիւնն անվթար պահուած էր դեռ. կը լեցեմ թէ ի՞նչ բերկրութիւն պատճառեց Արևելից յառաջդիմասէր ժողովրդոց և մանաւորապէս Հայոց՝ այն ըլլալն բառն՝ որ թռաւ բարեխնամկալաւորութեան չորս թերթերն և թրթռացուց, և յուսով լցուց մեր սրտերն։

Ալի փաշան մեռած էր, աւելի յառաջ մեռած էր Ֆուատ փաշան. այլ Օսմանեան պետութիւնն՝ որպէս ըսին ամենք՝ այդ երկու մեծ պետական մարդոց հետ չէր մեռած. Օսմանեան պետութիւնն յաւէտ քան եղբէք կենդանի էր, զի կ'ուզէր հուսկ ուրեմն կատարել կարևոր ու հարկաւոր բարենորոգումներն. զի տրամադիր էր չնորհել Օսմանցւոց այն հաստատ պարտութիւնն զորս իմաստունն թիւռ առաջարկած այլ զորս Դաղլիացւոց զլացած էր երկրորդ — և վերջի՞ն— կայսրութիւնն։

Եւրոպէն մինչև Ասիա, Դայմէն մինչև Շուէ՝ Լարձագանգ կուտար ըսկսաւ բառն, որ յղի կնոջ նման կ'ուռենար՝ օր քան զօր։ Թուրք օրագիրք՝ իրենց երեք լեզուաց ներդաշնակագոյն բառերով կը գեղգեղէին. Ազէ՝ նը թանչէ էլ մոռեսոխոնը դ-ՐԻՆԷԼԷԼԷՆ ԴԷՆԻՆ ՐԷՐԷ-ԷԵ գոռ թէլէֆոռ գոխէ հոռգոռպէ գաշլեռոպ թիւրէլիրինը ԲԱՐԷՐԷ ըսկսոնա սեվէ էլլեպէ. գիան սլ-ԷՐԷՆԷՆ Է-ՇԷ ՄՈՌԷՐ ԷՈԷ. ԵՐԲԷ ՍՈՎԸ ՍՈՒ ՍԷ ՖԷՐԷՆ ՍԱՂՄ ՍԼՀՈՌԸ։ Այսինքն, «կենդանարար չունչն յառաջադիմութեան՝ որ կը դղրդէ հաստատութիւններն ու կը յեղափոխէ ժողովուրդներն՝ Ցանկաստանի վրայէն ալ անցաւ. և զայն բարեկարգութեան չաւդին մէջ դրաւ. երբէկ անշարժ էինք, և վաղ պիտի չարժինք ու պիտի բարգաւաճինք։»

Քանի՞ տարիներ —որք դարերու չափ մեզ երկար թուեցան— քանի՞ տարիներ անցան յորմէ հետէ այս աւետաւոր նուագաց ձայներն արձագանգ տուին Պոսֆորի Եւրոպական և Ասիական ափանց վրայ. սակայն դեռ չը ծնաւ յղի կինն. դեռ էջմանի չը փոխուեցաւ ըսլամնու-Առարկեցին և պիտի առարկեն թէ Բարեխնամ կառավարութեան յօժարակամութիւն ինքնակոչ բարեկամ պետութեանց ոմանց մտատանջութիւն ազդեց, որք յաջողեցան այլուր զբաղեցնել Օսմանեան բարենորոգիչներն, և խափանել բարեկարգութեան գործն— որ ամենէն աւելի պիտ'ապահովէր Օսմանեան պետութեան ամբողջութիւն։ Թէ՝ ո՛ր աստիճան ազդեցութիւն ունեցան արտաքին թշնամիներն՝ և ամենէն զարհուրելի՞ ներքին բարոյական թշնամիներն, անդորրագոյն ժամանակաց թողլով հաստատել այդ կէտն, այսօր կը չատանամ յայտնելով ամենամեծ ցաւօք թէ՝ բարեկարգութեանց ծրագիրն յոյժ անբախտ եղաւ։

* * *

—«Այդ անբախտութեան վրայ պէ՞տք է աւաղել։ Եթէ տերութիւնն արտաքին արգելանաց կը հանգիպի, միթէ մե՞նք ալ արտաքին թշնամիներ ունինք։ Ընենք զոր ինչ անկարող եղաւ ընել բարեխնամ կառավարութիւնն, անյապաղ կատարենք բարենորոգումներն. ընդ վոյթ բարուքենք Հայաստանի ժողովրդեան անտեսական վիճակն։ Քանի մը տաս տարիներ յառաջ Հայոց վիճակակից Եւրոպացի ժողովրդեան մը վերակենդանութիւնն պատմելով՝ Երևելի հեղինակ մ'ըսած է թէ՝ քերականութեան դասով մը ըսկսաւ այդ ազգին վերազարթնումն ու կերպարանափոխումն։ Արդ այդ հեղինակն ամենաչարաչար կերպով սխալած է. անկեալ ազգերն արհեստավարժութեամբ կը վերակենդանանան և ոչ ուսմամբ. կորսուա՞ք քերականութիւնն և կեցցէ Արհեստավարժութիւնն։» — Այսպէս ըսել չէ՞ն ուզեր և այսպէս չէ՞ն ըսեր միթէ Հայ ազգին բարենորոգիչք . . . . Զը ծիծաղինք լսելով այս խօսքերն, այլ լըռիկ ենք խօսինք, և ցոյց տանք թէ մեր ֆոյզնակն մարդիկն որքան վերացական և հակասական են իրօք։

Երկրի մը նիւթական զարգացումն, ժողովրդեան մը բարգաւաճումն ու բարօրութիւնն, ազգի մը քաղաքակրթութիւնն բազմադիմի պատճառաց արդիւնքն են։ Ըստ տնտեսագիտաց, այդ պատճառներն են.

1° Երկրին ընդոնակութիւնն.

2° Ժողովրդեան դրամագլուխն.

3° Արդիւն աշխատութիւնն.

1° Երկրին ընդունակութիւն.—Հայաստանի կամ Քիւրտիստանի կամ Անատոլուի (ձեզ կը թողում ընտրութիւնն) հողն ընդունակ, այսինքն բարեբեր է։ Հին ու նոր պատմագիրք, աշխարհագիրք և ուղղորք ամենաբարի վկայութիւն կուտան միաբան Հայաստանի հողոյն համար։ Արդարև ի՞նչ պակաս է մեր Հայաստանին. օդ, ջո՞ւր, հո՞ղ, հո՞ւր։ Նախնեաց չորս տարերքն և արդեաց գրեթէ քըսանով բազմապատկուած չորս տարերքն ո՞ւր այնքան առատորէն բաշխուած են որքան Հայաստանի մէջ։

Ինճիճեանին մէջ կարդացէք ընդարձակ նկարագրութիւնն Հայաստան աշխարհին բնաձիր օժիտներուն —օդոյն առողջութիւնն, ուջրոյն անուշութիւնն, ու հողոյն արգաւանդութիւնն, ու հրոյն առատութիւնն։ Կարդացէք Վակներ՝ ում անմահ Աբովեան կ'առաջնորդէր Հայոց դաշտերուն ու սարերուն վրայ. կարդացէք Անկլիական վերջին Ռոլոորոնիններն է Հայոսպան. և պիտի տեսնէք որ այդ Հայոց աշխարհն յիսուն ազգ կերակրելու ու պահպանելու չափ հողային արգասաւորութիւն և ընդարձակութիւն ունի։

Ի՞նչ առողջ ու զօրացուցիչ օդ Հայաստանի օդն։—Այլ այդ առողջ օդն այսօր կը զօրացնէ մեր Քիւրդ եղբայրներն՝ որպէս զի հեզաբարոյ Հայոց գլխուն և՛ս առաւել հաստատ հարուածներ իջեցնեն։

Ի՞նչ ականակիտ և առատաբուղխ ջուրեր։—Այլ զրեթէ մինչև ցայսօր Հայոց արիւնն այդ ջուրերուն կը խառնուի. — Ցիսուսատանջ, ո՛չ ըզ Ցիսուս տանջած, այլ Ցիսուսի նման տանջուող հեգ Հայոց արիւնն։

Ի՞նչ արգաւանդ հող, որ կ'արտադրէր երբեմն ամեն ազգի կենդանիներ, բոյսեր ու բերքեր, և որ, աւաղ, այսօր կ'արտադրէ — յուսահատութիւն և նըմանօրինակ բերքեր։

Ի՞նչ հուր, ի՞նչ հանքեր, ինչ քարեր, ի՞նչ նիւթեր՝ աշխարհներ կազմելու, և աշխարհներ վառելու համար. — Այլ կը մարի հուրն Հայաստանի մէջ, և ո՞վ է որ նայի այն բազմահարուստ նիւթոց վրայ՝ որովք հրաշալիքներ պիտի գործէին Եւրոպացին և Ամերիկացին։

* * *

Հայաստան, այո՛, բնութենէն առաւել քան ըզչափն օժտուած է. հարստութեան առաջին պատճառն Ասիական հողին վրայ կայ, տարակոյս չը կայ։ Սակայն երկրին ընդունակութիւնն ազգային հարստութիւն ու քաղաքակրթութիւն կ'ենթադրէ՞, յորժամ միւս պատճառաց հետ միացած չէ։ Ոչ երբէք։ — Եւրոպայի մէջ երկիրներ կան այդ բնական տրամադրութիւնն ոչինչ է Ասիոյ երկիրներուն համեմատութեամբ. սակայն ուստի՞ է որ այդ երկիրներն Հայաստանէն աւելի բերք կ'արտադրեն. ի՞նչ է պատճառն որ այդ երկիրներն հարուստ և Ասիոյ ժողովուրդներն աղքատ են, — աղքատ՝ ստէպ Եւրոպէն հաց կամ ստակ մուրալու աստիճան։ Ի՞նչ է պատճառն որ Եւրոպայի մէջ տուրքերն օրըստօրէ կը թեթևնան, մինչ Ասիոյ մէջ այն աստիճան կը ծանրանան որ ժողովուրդն աւելի չահաւոր կը գտնէ տրոց պատճառանասուն կամ արմատքն ի մէջոյ բառնալ և հուսկ ուրեմն արտ ու արօտատեղի թողուլ ու հեռանալ։ Ուստի՞ է Եւրոպական պետութեանց աճուն զօրութիւնը (և Օսմանեան պետութեան, աւա՜ղ, աճուն տուայտութիւնն. մինչ պարտէր՝ ըստ երևութեան՝ հակառակն ըլլալ։ Զայն մ'ալ որ Հայաստանէն դալով ազգային թերթի մը մէջ արձագանգ կը գտնէ՝ հարցումներուս վրայ կը յաւելու հետագայ հարցումներն. «Գրեթէ Հայաստանի ամեն կողմեր չրջած եմ. միևնոյն վիճակ և նոյն մտածմունքն ունեցած եմ, թէ ինչո՞ւ մեր տերութեան տընտեսական վիճակն այսչափ ինկած է. թէ ի՞նչ են այս Աւիրաթ ըսուած արտօնեալ աւազակաց խումբերը. թէ ի՞նչ են իրենց արդիւնքները. ինչո՞ւ մեր արդաւանդ դաշտերը անմշակ մնան. ինչո՞ւ մեր ոսկի և արծաթ լերինք՝ անարդիւնք»։

Պատասխանն յոյժ պարզէ այս հարցմանց։ Բնական բարենպաստ պայմաններ չեն բաւեր ազգաց բարգաւաճութեան. այլ հարկ է որ այդ պայմանաց միանան և բարոյական ու ընկերական լաւագոյն պայմաններ։ Այն հնձոց ներքև ծածկուած դաշտերն հին և նոր աշխարհաց, այն չէն քաղաքներն ու հոյակապ մայրաքաղաքներն Եւրոպական և Ամերիկեան աշխարհաց, զորս դիտելով չենք յագենար, ուր կուգենինք հաստատել մեր բնակութիւնն ու յաւիտեան անդ մնալ. այդ դըրախտանման վայրերէն բաղումք ճահիճներ գազանաց արկեր, գարշահոտ, ամուլ, մութ ու տխուր տեղեր էին։ Մարդոյն աշխատութեամբ, մարդոյն գիտութեամբ ու ճարտարութեամբ է որ բնութեան ամլութիւնն արգասաւորութեան փոխուեցաւ, լերինք խոնարհեցան ու դաշտք բարձրացան, ալիք ջսպուեցան ու դաշտք ընտելացան, ճահիճք ցամքեցան ու ջրանցքներ բացուեցան, դեռք բազմապատկեցան ու լճերու մէջտեղ հեշտալից բնակարանք կանգնեցան։ Ու գետոց ու լճաց ծոցէն, ու երկրին արգանդէն ու ծովին խորերէն գանձեր դուրս եկան՝ ի չնորհս մարդոյ աշխատութեան, ի չնորհս երկնային գիտութեան։

Երկաթն որ ասա՝ Եւրոպական և Ասիական Ցանկաստանի մէջ հողին ներքև կը հանդչի մեր եբրանեաՀ մեռելներուն քով, ի՞նչ դեր կը կատարէ անդ՝ Իւրոպայի մէջ, գործիքներու փոխարկուելով որք կատարելագործուելով կը կատարելագործեն արհեստներն. որք բազմապատկուելով կը բազմապատկեն գործաւորաց թիւն և ազգաց հարստութիւնն։ Ջուրն որ՝ անմահ Մայր Աբաւէի բառերովն՝ Հայոց դաշտերուն վրայէն «փախչում է լալագին»։ անտարակոյս անտահման անոռոգ դաշտերու նսեհին վրայ լալով դառնագին. ջուրն որքա՞ն ձևերովքա՞ն ուղղութիւններ, որքա՞ն ամփոփում ու ծաւալումներ կը ստանայ Եւրոպական դաշտագարգաւորութեան, քաղաքաց մաքրութեան, գործեաց դիւրաշարժութեան ու դրծաւորաց հանգստութեան համար։ Հոգն, այն ահեղ զօրութիւնն աւերիչ և չինիչ, հոգն որ կ'ուռեցնէ Ցունաց և Անկլիացւոց նաւերուն առագաստներն. հոգն որ ահագին գործիքներ չարժելով կը պատրաստէ ժողովրդոց սը նունդն. հոգն, աւա՜ղ, կուռեցընէ, կընդարմացնէ մեր գլուխն. —և՝ եղկելի Արևելցիքս՝ աշխարհի վրայ կ'երթանք մոլորաքալ՝ կասդիպելցին երդն երգելով։ (1)

ԴՐԱՄԵՐ ԱՏՈՄ

(1) Պիտի շարունակուի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ ԱՇԱՐ ՄԻԱՋԱՅԵՏԻՍԻ

—

Պուլկարիսթան հիւքիւմէթինին Տէրսաատէթ գարու քէթիխիւտաբը թարաֆընտան սթիտէքի իլան մանպասմէզա թէպլիղ օլունմուշ տը։

Պուլկարիսթան էմարէթինին սէնէի հաղբրէ զէխայիրինին աշարը՝ պիմիւղայէտէ միւլէթկիմէ միւպայէա օլունաճաղընտան, միւպայէաի մէզքիւրէ չէրանթի ատթիկէ իլէ իճրա օլունաճագ տը։

1° Թրնօվա, Լիրնիցա, Թրավնա, Քէսարօվօ, Էսքի-Ճումա, Օսման-Բազար, Բրավատի, Նովսէլօ, Վարնա, (4 գարիյէտէն մաատա) Պայէզդ, Ռուսճուգ, Պիելա, Պալբունար, (3 գարիյէտէն մաատա) Թօթրագան, Բահօվա, Պէլօսլաթինա, Իվրաճա, Գամէնօբօվի, Բաղկրատ, Բօբօվա, Գոգարճա, (1 գարիյէտէն մաատա) Շումնու, (7 գարիյէտէն մաատա) Նօվի—Բազար, (16 գարիյէտէն մաատա) Բրէսլավա, (14 գարիյէտէն մաատա) Զիլթօվ, (4 գարիյէտէն մաատա) Սիլիսթրէ, (14 գարիյէտէն մաատա) Խասքէօյ, (5 գարիյէտէն մաատա) Լօմ, (22 գարիյէտէն մաատա) Պէրգօֆչա, (18 գարիյէտէն մաատա) Գուրլօվա, (11 գարիյէտէն մաատա) Բէլէվա, (8 գարիյէտէն մաատա) Նէկպօլու, Ցուպնիցա, Բատօմիր, Քիւսթէնտիլ Նահիյէլերի իլէ Սէվլիսվօ Նահիյէսինէն սէքիզ գարիեէնին սէնէի հաղբրէ զէխաիր աշարը՝ Բուսֆուգատա պիր գօմիսիոնը մախսուս Թարաֆընտան ալէնէն միւզայէտէ օլունաճագ տը։ Լաքին աշարարը միւզայէտէ օլունան մէզքիւր նահիյէլերին մերքէզ չէհիրլէրինտէ տէ զամմ գապուլ օլունապիլէճէք տիր։

2° Զէխաիրին աշար միւզայէտէսի՝ սէնէի հաղբրէնին բուսի նոյեմբեր 1 ինտէ պաչլայըպ, նոյեմբեր 8 է գատար տէվամ իտէճէք տիր։

ՄԻԻԼԱՀԱԶԱԹ. Հանկը նահիյէնին աշարը հանկը կիւնլէր սաթըլաճաղընը մէզքիւր գօմիսիոն Թաեին իտուպ, գամմագամար (բրէֆէ) մարիֆէթիլէ պէկտիրիլէճէք տիր։

3° Եէրլի Պուլկար թիճճարանընդան տա միւզայէտէյէ հիսսէմնտ օլապիլմէլերի իչին, զէխաիրը մէզքիւրէնին միւզայէտէսի նահիյէ պէ նահիյէ իճրա օլունաճագ տը։

4° Միւզայէտէ օլունաճագ պէհեր նահիյէտէ պուլունան մըգտարը աշարա միւթէալիգ մալիմամթ՝ իչպու չէրաթիլէ պէրապէր մալիյէ նէզարէթի Թարաֆընտան նէչը օլունմուշ տը։

5° Հիւքիւմէթ՝ զէխաիրին էյի ճինսատէն օլուպ օլմատըղընա տաիր թէէմինաթ վէրէմէզ լաքին զէխաիրը մէզքիւրէնին պու սէնէնին մահսուլու օլտուղունու թէէմին իտէր։

ՄԻԻԼԱՀԱԶԱԹ.— Միւզայէտէ տէ 100 օդգասը պիր ճիւղ (իւնիթէ, միւթիւն) իթիպար օլունաճագ տը։

6° Էկէր միւզայէտէնին խիթամը օլան նոյեմբեր 8տէ թիւճճարընն պէրի կէլիպ, 24 սաաթ զարֆընտա եանի նոյեմբերին 9ընտա տգշամ սաաթ 6եա գատար պիր նահիյէ իչիւն եիւզտէ 5 զամմ իտէր իսէ, միւզայէտէսի իճրա օլունան նահիյէլէր նոյեմբեր 10տա սապահ սաաթ 9տա եէնիտէն միւզայէտէ օլունարագ, հէր քիմին բէյլի խազինէյէ ֆահէյլի իսէ, աշար՝ օնա թէրք օլունուպ, էօյլէնտէն սօնրա սաաթ 3տէ միւզայէտէէ խիթամ վէրիլէճէք տիր։

7° Միւզայէտէ՝ նէզարէթ թարաֆընտան թաստիգ օլունուգտան սօնդրա, գաթիէն գարարկիր օլուր։

8° Միւզայէտէյէ թալիպ օլանլար՝ ազէջ բիյացասընա կէօրէ՝ նահիյէ մէճլիսլերի թարաֆընտան թաեին օլունան զէխաիրին պէտելի իւզէրինէ եիւզտէ 10 թէէմինաթ ագչէսի թէսլիմ իտէճէքլէր տիր։

ՄԻԻԼԱՀԱԶԱԹ.—Մէզքիւր թէէմինաթ ագչէսի՝ եա նահիյէ սանթըգլարընն պիրինէ վէ եախսատ Պուլկարիսթանդն Միլլէթ Պանգասընա թէսլիմ օլունաճագ տը։

9° Թիւճճարան՝ հիւքիւմէթտէն միւպայէա իթիտիքլէրի աշարը, այիտ օլտուղը նահիյէլէրին չէհիրլէրինտէ թէսլիմ պալպ, օրատան քէնտի հիսապլարընա նադլ իտէճէքլէր տիր։

ՄԻԻԼԱՀԱԶԱԹ. Էկէր թիւճճարպիր մահալ կէօսթէրիպ, պու մահալ տա նահիյէնին չէհրինտէն չօղ ուզագ տէեիլ վէ էհալի իչիւն միւնասիպ վէ կէչիտ իսէ՝ հիւքիւմէթ՝ զէխաիրի մահալը մէզքիւրէ նադլ իթիտիրմէկէ մէճպուր տը։ Պինապէրին սթասիօն, իսքէլէ վէ եախսատ զիքը օլունան չէրաիթէ մուվաֆըգ պուլունան մահալլէր միւրէճճահ օլուպ, ա. չար՝ նահիյէ չէհիրլէրինտէ թէսլիմ օլունաճագ եէրտէ, մահալը մէզքիւրէեէ նադլ օլունուր։

10° Հիւքիւմէթ՝ թիւճճարանա միւպայէա օլունան աշարընն նէ դատար միւմքին օլուր իսէ պու սէնէ թէսլիմ իտիւպ, պագը դալանը տա կէլէճէք սէնէնին իւք պահարընտա թէսլիմ իտէճէք տիր։

11° Մալին պէտելի պէր վէճճի աթի թէէտիյէ օլունաճագ տը։

Գօնթրաթներն ագարնտան պէչկիւն սօնրա, պայի (սաթըն աւլըճը) նէ դատար մալ միւպայէա իթտի իսէ օ մըգտարընը բուպ պէտէլինի՝ ռեսմի ֆիյաթը ճարիյէյ (բիացա) կէօրէ ալթուն ագչէ իլէ թէէտիյէ իտէճէք, վէ մալընը բուպ մըգտարընը ախզ ու գապուլ իտինճէ, իքինճի բուպ պէտէլինի թէէտիյէ իլէյէճէք, վէ խիթամ պուլունճայա գատար պէօյլէճէ տէվամ իտէրէք, տայմա ալթուն մէսքիւքեաթ իլէ վէ ռեսմի ֆիեաթը ճարիյէեէ թէվֆիգան ագչէ վէրէճէք տիր։

Մալիյէ նազիրը

(Իմզա) ԺՕՐԺ Գ. ԺԷԼԷՍԳՕՎԻՉ

ՍԹԱՄՊՈԼ

ԹՐԱՄՎԱՅ ՇԻՐՔԷԹԻ

12/24 հոկտ. 1881

Թրամվայ շիրքէթի՝ Պէյօղունքն տօղրու եօլունտա 166 նօմէրօ իլէ Շէյլի արաքնտա Գալաթատան Շէյնէյ իմթիտատ իտէճէք խաթթըն ամէլիեաթը ինչախէսի միւնագասա իտիլէճէկնի վէ ամէլիյաթը մէզքիւրէնին աթիտէքինէն իպարէթ օլտուղընը իլան իտէր։

Եօլըն թէսվիյէսի, Օրթա գալաբրմըն եարըլմասը իլէ եայա գալաբրմի քէնարլարընն վազ իտիլմէսի։

Միւնագասայա կիրիչէնլէր՝ նիւմունէլէրինի մէմուրէն արզ ու թագտիմ իտէճէքլէրտիր։

Միւնագասայա թալիպ օլանլար բազար վէ եօրթու կիւնլէրինտէն մաատա 1881 հոկտ. 19/31 տէն իթիպարէն հեր կիւն էօյլէնտէն սօնրա սաաթ 1տէն 3է գատար Գալաթատա շէրքէթին մէրքէզինտէ չարթնամէ իլէ չէրաիթի միւխթէլիֆէ հագգընտա ախզ մալիւմաթ իստիլէճէքլէր տիր։

Միւնագասա քիչատ իտիլմիշ օլուսա, նիւմունէլէր 1881 հոկտ. 19/31 ինճի բազար երթէսի կիւնինտէն հոկտ. 26/17 նոյեմբեր բազար երթէսի կիւնինտէն գատար գապալ օլունաճագ տը։

Սթամպօլ 12/24 հոկտ. 1881

Մէ-ֆէլ ռոմաֆ

Ա. ԹՐԻԻԼԷ 8—8

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

—

Տէյարպէքիր վիլայէթի մահքէմէի իսթինաֆիյէսի միւտտաիի ումումիյի՝ Սիվազ վիլայէթի մահքէմէի իսթինաֆիյէսի միւտտաիի ումումիսի սապրզ Ահմէտ Շէվգի էֆէնտիյէ,

Մանասթր վիլայէթի իսթինաֆ մահքէմէսի բէյսի սանիլիի՝ Գոնեա վիլայէթի միւտտաիի ումումի. սի սապրզ Զիւհտի էֆէնտիյէ,

Գոնեա վիլայէթի միւտտաիի ումումիյի՝ Գոնեա միւտտաիի ումումի մուավինի սապրզ Դալիպ պէյէ,

Գոնեա վիլայէթիսթինաֆ մահքէմէսի բէյսը սանիլիի՝ Եէմէն վիլայէթի պիտայէթ մահքէմէսի բէյսը էվվէլի սապրզ Ապտուլլահ էֆէնտիյէ,

Սուրիա վիլայէթի պիտայէթ մահքէմէսի բէյսը սանիլիի՝ Հիլմի պէյէ թէվֆիհ պույրուլմուշ տը։

ՄԻԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

—

Տէրսաատէթ Ավսթրիա-Մաճարիսթան սէֆարէթի միւշավիրի Պարոն Գօժէք՝ Մըսը խտիվի նէզտինտէ տեվվէթը միւշարիւէյհա թարաֆընտան բոլիթիգա մէմուրը թաեին օլունմուշ, վէ եէրինէ սէֆարէթը միւշարիւէյհա պաշ թերճէմանը սապրզ Մ. Վէպնավ միւշավիր նասպ խտիրիպ, պաշ թերճէմանլըղա տախի իքինճի թերճէման Մ. Գօչարօ թային օլունմուշ տը։

—

Սապրզտան եազըլարընա կէօրէ, չու սան կիւնլէրտէ ճէղիրէ եէնէ սալանըպ տուրմագտա օլտուղու կիպի, Թիմիանա նամմահալտէ տէ թորբագ խայլիտէն իսայլի տլշամըշ տը։

—

Իզմիրտէ հայտուտար թարաֆընտան տաղա աշըրլան Գարա Եօրկի խանէտանընա մէնսուպ տէլեգանը՝ 300 կալիպա լիրա թախլիս ագչէսի թէէտիյէսիյլէ գուրթուլմուշ տը։

—

Իզմիր ճիվարընտա քեաին Սօքիա նամ մահալտէն խապէր վէրիլմիկինէ կէօրէ, սէյլ կիպի եաղմուրլար եաղարագ Մէանտր նամ չայ ճօչմուշ, վէ 2 միլեոն զրուշըզ գատար զարար ու զիյանը մուճիպ օլմուշ տը։

—

Վաքնա պէլէտիյէսի՝ միխթէլիֆ ումուրը նաֆիյէ գուլլանմագ, մէսէլա, պէօյիւք պիր աթէլ իլէ պիր պաղչէ եարմագ, եէտի Մահալլէյի թէմիզլէմէք, վէ միւթէվէֆիյէ Բուսիա իմբէրաթորիցաոընընը զիքրը ճէմիլի իչիւն հիւքիւմէթ գօնաղընընը գուրպինտէ Սվէթի-Մարիա նամբ.լա ուլուպիր քիլիսէ ինչա իթմէք իւզրէ, հիւքիւմէթտէն պիր միլեոն ֆրանգ իսթիգրազ իթմէք նիհէթինտէ պուլունուեօր իմիշ։

—

Ինկիլթերրանընն Անատօլու ժէնէրալ գօնսօլօսը միրալայ Շարլ Ուիլսընն իլէ Տէրսաատէթ սէֆարէթխանէսի սըր քեաթիպի Մ. Ա. Նիգօլսընն էվվէլքի կիւն Սթամպօլա ավտէթ իթմիշլէր տիր։

—

Մարսիլիատա Բում թիւճճարանընտան Մ. Օկիւսթ Արճէնթի՝ վէֆաթ իտէրէք, Ամինա Ֆար իւլֆինունընա 10,000, վէ մէմլէքէթի պուլունան Սագըզ մէքթէպինէ եէնէ 10.000, վէ Սագըզխասթախանէսինէ 5000 ֆրանգ թէրք իթմիշ տիր։

—

Եունան գրալը Լարիսա (եէնի չէհիր) չէհրինէ իճրա իթտիկի սէյրահաթ միւնասիպէթիլէ մահալը մէզքիւր Բում մէթրօբօլիտինէ վէ Շեհր էմինի Հասան պէյէ վէ պիր խայլի խրիսթիյան, խալամ վէ եահուտի միւթէպէրանընա Սէվէր նիշանլարը իթա իթմիշ տիր։

—

Ֆրանսա սէֆարինի հարպիյէսինէն Ա.մ նամ սէֆինէ կէչէն հաֆթա իսքէնտերիյէտէն եունանը Բիրէ լիմանընա միւվասէլէթ իթմիշ տիր։

—

Տիւնքի Ֆորը սրհհէթինի խայլիտէն խայլի թէէմին էյլէեէրէք նէչը իթտիկի զայրը բէսմի պիր սթաթիսթիգ ճէտվէլինէ կէօրէ։ Սթամպօլ վէ պիլատը սէլպսէտ նուֆուսը էհալի 1.060,000 քիչի-

տէն իպաբէթ իմիչ։ Պու հալտէ կէչէն կիւն նէյը օլուռան ըէսմի սթաթիսթիդին 350,000 նուֆուսունտան իւչ միսլի զատար ֆայլա վար տըր։

—

Պուլկարիսթան իլէ Շարգի Ռումէլի բօսթա իտարէլերի պէյնինտէ պիր մուգավէլէնամէ ագատը միւթեսավէր իմիչ։

—

Ռումանիա իլէ Պուլկարիսթան պէյնինտէ բօսթա վէ թէլէկրաֆ հագգընտա պիր մուգավէլէնամէ ագտ օլունմուշ տըր։

—

Սըրպիա չըմէնտըֆէրլէրինին ինչասընը տէրէօհտէ իտէն Պոնթու գուբռանեասընին վէքիլի՝ Սօֆիայա մուվասէլէթ իմիշ տիր։ Մուսմանէյի՝ ըրենս թարաֆընտան գապուլ օլունտուգտան սոնրա, ֆիլիպէեէ վէ Տէրսաատէթ կէլէճէք իմիշ։

—

Եանեատա Նէվրուզ նամ հայտուտ ֆրգասը կէչէնտէ Իգկար դարիյէսինտէն 9 քիչի տաղա աշըմըշ իտի։ Մէգզիւր չէթէ՝ մէրգումանտան պիրինի գաթլ իթմիշ վէ տիկէրլերինտէն պիր չէյ ալամայանաղընը անլատարագ անլէ. ըին սեպիրինի տէ թախլիսէ իյլէմիշ տիր։ Պունու միւթեագբպէն հայտուտար Եանեատ հիւբիւմէթին. տէն աֆվը ուսուսի՝ թալեպ իթմիշլեր, վէ պու աֆվա նայլ օլմուշլար տըր։ Եանեատան Մոմպալա տա եաղըլըղընա կէօրէ, արզը իսթիյման իտէն մէգզիւր հայտուտ չէթէսի՝ էլան սէնէվի 100—120 լիրայի Օսմանի մաաշ ալմագտա իմիշ։

Քէզալիք Եանեատա Զէնգօս վէ Հօտրօս նամ հայտուտ սէրքէրտէլերինին թահթը գօմանտասընտա պուլունան չէթէ՝ Եանեատան եարըմ սաաթ մէսաֆէ էօթէտէ պուլունան Պիդտէմի գարիյէսինտէն պիր քիմսէնէյի տաղա աշըրմըշ տըր։ Մէրգումուն նէ օլտուղու հէնուզ մալիւմ տեյիլ տիր։

Տիկէր պիր չէթէ՝ Եանեատան եարըմ սաաթ էօթէտէ պուլունան Բէրամա գարիեէսինտէն Մագրի նամ միւթեպէր պիր զաթրն մանտուսմունու տաղա աշըրմըշ տըր։ Պու չօճուգ պունտան ագտէմ պիր քէրրէ տահա հայտուտլար թարաֆընտան տաղա գայտըրըլըպ, թախլիսի իչիւն տէ 1500 լիրա թալեպ օլունմուշ իտի։

Հոկտեմբերին 5ինտէ պու չէթէ՝ Եանեա կէօրլեարընտա պուլունան վէնիձա գարիյէսինէ հիւճում իտուպ, Անակնօսթիս նամ քիմէնէյի տաղա աշըրմագ իսթէմիշ տիր։ Մէրգում՝ հայտուտլարը եագլաչարընը իչիտինէճէ ֆիրար իթմիշ, վէ հայտուտլար մէրգումն խանէսինէ կիրտիբլէրինտէ 3 գարը եանի 2 տաղպ գըշ իլէ 8 այլգ համիլէ պուլունան 30 եաչընտա պիր գարը պուլմաղա, իբի կէնճ գըշը ըրզարընա կիրտիքտէն սօնրա անլէրի գաթլ իթմիչեր տիր։

Պու իբի սէրքէրտէլէր համիլէնին գարընտաքի գըշ մը՞ տըր օղան մը՞ տըր տէլէրէք 100 ըչաս պաս թուլթարագ։ Զէնքօս գըշ տըր, Հօտրօս տա օղան տըր տէմիշ։ Վէ պունուն իւզերինէ, համիլէ անասընին գարընը եարտրգլարընտա Զէնքօս զայպ իթմիշ։ զիրա չօճուգ էրքէք իմիշ, վէ չօճուղըն նաչէսինի տէ անասընին նաչէսի իւզերինէ սթմըշլար տըր։ Պիր դայ կիւն սոնրա տիկէր պիր չէթէ՝ ֆօնիձա ճիվարլարընը նէհպ ու զարէթ իթմիշ վէ 11 սաքէր գաթլ իյլէմիշ տիր։

Հոկտեմբերին 12ինտէ հայտուտլար Վէլուչիսթատան պիր գարը իւչ պիր տէ չօճուգ տաղա աշըրմըշլար տըր։

ԹԻԼԻԿՐԱՖ

(Լէնոր Հէրալտ մախսուս թէլէֆոֆ)

Հալեպ 2 Նոյեմբեր

Վալի ձէմիլ բաշա հագրէթլէրի տեվրէ չըգմըշ տըր։ Միւշարիւլէհ իսկենտերունտա ինչասընա պաշլանըլմըշ օլան քէօրբիւրիւ մուսյէնէ իթտիքտէն սօնրա, ֆիլօսա կիտէրլէք, օրտան Անթապա գատար ինչասը մուզարրէր օլան թարիգի տախի կէօզտէն կէչիրէճէք տիր։ ժանտարմա միրալայը Պրիսգօ պէյ՝ միշարիւլէհ իւչ պէրապէր օլուպ, ահվալը զապթաեը թէֆթիշ իյլէեէճէք տիր։

Ադանա Բիւրէր

Վիէննա 1 Նոյեմբեր

Իթալիա գրալ վէ գրալիչասը՝ տիւնքի կիւն Բոմայա ավտէթ իթմէք իւզրէ պուրատան հարէքէթ իյլէմիշլէր տիր։

Գօնթ Գալայի՝ Ավսթրիա մէճլիսը մէպուսանընտա իյրատ իյէտիյի պիր նութգտա։ Ցանձիկ միւլագաթընտան մագսէտ՝ էվրօբա տոպչիկինին մուհաֆազասը իսուսուսը օլտուղունը պէյան իթմիշ, վէ Պերլին ահանամէսինին իճբրասը իչիւն թունատա պուլունան գալէլերին երգրլմասը էլզէմ օլտուղունու վէ մուհաֆազասը սերպէսթիի սէյրը սէֆթին մատտասինէ մուղայիր պուլունտուղունու տերմէյան իյլէմիշ տիր։

Լօնտրա 1 Նոյեմբեր

Իրլանտա զերրա թարաֆկիրանընտան իպարէթ օլան վէ Լօնտրատա ագտը մուսամէմ՝ պուլունան պիր ճէմիյէթ՝ հիւքիմէթ թարաֆընտան մէն օլունմուշ տըր։

ԻԼԱՆԱԹԸ ՄԻԼԻԷ

ՍԱԹԻՆԻԿ ՏՐԴԱՏ

Վէպ ժամանակէց

Սոյն վիպասանութիւնը որ ազգային փոստաբաններէն Թիւթիւնճեան Ռուբէն էֆէնտիի հեղինակութեամբն ի լոյս ընծայուած է, վերջացանէն զատ 257 երեսէ բաղկացեալ և սրտաշարժ նկարագրութեամբ լի վէպ մ՚է։

Աւելորդ է ըսել թէ միշտ քաղցը էշմեզ ազգային վիպասանութիւններ ի լոյս ելած սեռնեորունք դժբաղդաբար հաղուագիւտ են ցարդ։ Սոյն վիպասանութեան վրայ գովեստիւք խօսիլմէ ուզեր, այլ կը հրաւիրեմք ուսումնասէր ազգայիները մի անգամ աչքէ անցնել զայս յորում պիտի տեսնուին օգտակար վէպեր, ազգային բարուց և սովորութեանց ճշգրիտ պատկերներ, և ազգային մոլութիւններն ու գեղծումները արհամարհող յօդուածներ։

Կը ծախուի բոլոր գրավաճառաց քով գին 10 զրշ.

Իսկ կեդրոնատեղին է Բէնճէնպիկ բազար Պանք—Օթոմանի քով թիւ 24 Ց. Մ. Մանուկեան էֆէնտիի տպարանը։ 3—3

ԻԼԱՆԱԹ

Էվգաֆ վարիսաթը ուսումնիյէ իտարէսինտէն կէլէն իլան

Պէյնիկթաշտա վաքօր իսկէլէսի ճիվարընտա 13 Նիւմէրօլու տիւքքեան, վէ երինէ մահալը մ՚գիւրըտէ վաքօր իսկէլէսի գահվէսի, վէ երինէ մահալը մէգզիւրտէ թուղլա վէ քիրէմիտ սերկիլերի, վէ իւսկիւտար վաքօր իսկէլէսինտէ մա միւշթէմիլաթ գահվէ, եէնի Պազչէ խասթախանէսի գուրպինտէ 50 վէ 52 վէ 54 վէ 56 վէ 58 վէ 62 վէ 64 վէ 66 Նիւմէրօլու 8 պապ տէքեաքին իլէ Օրթաքէօյ վաքօր իսկէլէսինտէ քեարն մա միւշթէմիլաթ գահվէ, վէ Գապաթաշտա 195 վէ 197 վէ 199 վէ 201 վէ 203 Նիւմէրօլար իլէ մուրագգամ 6 պապ տէքեաքին։ Խըրգաի Շերիֆտէ գարաղօլսանէ թահթընտա 4 վէ 6 Նիւմէրօլը իբի պապ տէքեաքին, վէ խասքեօյտէ չէնտ կէօղ գալըգխանէ, Մահմուտ բաշատա սիւլիւս հիսսէ Շիւէճի խանը, էմիրկէն բազար գայրը, վագֆ իմարթը իթթիսալինտէ 4 պապ տիւքքեան, Պօղազ իչինտէ Պէպէք իսկէլէսկյէ Գուրը Չէշմէ իսկէլէսի խաթապ չէքիսի, վէ գարիյէի մէգզիւրէտ քեարն չէշմէ, Թօրխանէտէ Ղուրարի Մէհէմմէտ էֆենտի ճամիի Շերիֆի թահթընտա 3 պապ տիւքքեան, Ապտիւլ ֆէթհ Սուլթան Մէհէմմէտ խան հազրէթլերինին թիւրպէի չերիֆէլերի ճիվարընտա մալիւմ էլզբաթ տեքեաքին, վէ Հօճա բաշա համմամը քէօշէսինտէ պիր գըթա արսա, խաթապ գաբուսունտա սօղանճըլարտա գահվէ։ Գօսգատա 75 վէ 77 Նիւմէրօլը 2 պապ տիւքքեան։ Գասըմ բաշատա Ցէֆթերտար պորճասան էֆենտի ճամիի չերիֆի թահթընտա 43 վէ 45 Նիւմէրօլը 2 պապ տիւքքեան, Ճերրահբաշատա 36 Նիւմէրօլը տիւքքեան։ Էյուպատ Պօղան իսկէլէսինտէ արսա։ Պօղազ իչինտէ Գանլըճա բաղչա գայրը իլէ 6 վէ 40 Նիւմէրօլը իբի պապ տէքեաքին, վէ Ամթը Մէրմերտէ 100 վէ 102 վէ 104 վէ 106 վէ 115 վէ 117 վէ 119 վէ 121 վէ 123 վէ 125 Նիւմէրօլու տէքեաքին, եէնի ճամիի չերիֆի հավլուսունտա 40 Նիւմէրօլու տիւքքեան, Լալէլիտէ 81 վէ 83 Նիւմէրօլու իբի պապ տէքեաքին, Պապը Մերասքերի բիչկեահընտա 68 վէ 70 Նիւմէրօլու իբի պապ տէքեաքին՝ 1299 սէնէսի մուհարրէմինտէն իթթիպարէն քիրայա վերիլէճէկինտէն, զէքը օլունան տէքեաքինէ թալեպ օլանլար՝ թարիխը իլանընտան նիհայէթ զիւհիճճէյին 25ինճի կիւնինէ գատար վարիտաթը ուսումիյէ իտարէսինէ կէմէլերի, վէ միւտէթը մէզգիւրէտէն սոնրա իհալեի գաթիլէրի իճրա զըընճաղը իլան օլունուր։

10 Թշրրինը էվվել 97 7—6

ԻԼԱՆԸ ՄԱԽՈՒՍ

Իսկիւտարրա Ալթունզատէ մահալլէսինտէ Թօբխանէյի օղու ճատէսինտէ, մա հարէմլիք մէ սէլամլըգ 800 արշըն արսա իւզերինէ ին. չա խոլմիչ վէ տերունինտէ տաղ վէ պաղչէ վէ տօլապլար վէ հավուզարը միւշթէմիլ մէճմուս 15000 արշըն արսատան իպարէթ պիր պապ խանէ։

Իսկիւտարրա Գէրբիչխանէ սօգաղընտա 300 արշընտան իպարէթ պիր գըթա միւհթէրէգ էվ արսասը։

Իսկիւտարրա Պաղլար պաշընտա Անտօնաքի սօգաղընտա 800 արշընտան իպարէթ պուլունան պիր գըթա արսանըն պէշ հիսսէտէն պիր հիսէսի։

Գումգաբուտա Շէյխ Ֆէրհատ մահալլէսինտէ վագը մա պաղչէ 3000 արշընտան իպարէթ պիր պապ քէս պիր խանէ վէ իթթիսալինտէ մապաղչէ 300 արշընտան իպտրէթ տիկէր պիր պապ խանէ։

Սթանպօլտա Ըրկատ բազարընտա Բարմագ գաբուտա Մուսթաֆա բաշա սէպիլի գարշընտա վագը վէ Ֆէլգանիսինտէ իբի օտայը միւշթէմիլ պիր պապ քեարկիր տիւքքեան։

Թավուգ բազարընտա Մուսթաֆլարա չըգար իբէն 20 Նիւմէրօլու պիր պապ քիւրքճիւ տիւքքեանընընը նըսֆ հիսսէսի։

Զարչուի քէպիրտէ Քիւրքճիլէրտէ 20 Նիւմէրօլու պիր պապ քիւրքճիւ տիւքքեանընընը նըսֆ հիսսէսի։

Շանգատէ պաշընտա Օսման Տէֆտ թիւրպէսի ճանիպինտէն պէտ իլէ էլլի իբինճի պիր պապ թէրզի տիւքքեանընը իւչ ըուպ հիսսէսի։

Օսմանիյէ ճամիսի ճիվարընտա Սօֆիաս խանընտա պիր պապ քեարկիր քէպիր օտա։

Գուլումճու չարչըսընտա Բօսպու օղլու սօգաղընտա պիր պապ տիւքքեանընը նըսֆ հիսսէսի։

Օրթա քէօյտէ Ա.յազմա ճատտէսինտէ վագը պիր գըթա միւհթէրէգ էվ արսասընը 4 հիսսէ իթթիսարը իլէ իւչ հիսսէսի։

Օրթա քէօյտէ Եօրտամ տաղընտա վագը պիր գըթա արսա։

Գալաթատա Սուլթան Պայազիտ մահալլէսինտէ վագը 324 արշընը պիր գըթա արսա։

Գընալը ատատա 800 արշընը արսա։

Պէյլատէ մուհարրէր օն պէշ գըթա էյմաք վէ արսա Քիւրքճի պաշը զատէլէրտէն պէշ քիլինին պէր մուճիպը իլան մալլերի օլուպ, էյմաքը մէգզիւրէնին տէօրթ հիսսէսի նիհայէթ օթուզ կիւն զարքընտա ֆիրսլաթ իտիլէճէէնինտէ, իբիրայա թալիպ օլան զէվաթըն մուամիլէհիմին վէքիլը ուսուսիսի պուլունան Եմին Էօնիւնտէ 48 Նիւմէրօլու տաիրէտէ սաքին տավա վէքիլի Կիւլպէնկեան Գասպար էֆէնտիյէ վէ եախատ Գաչըգճըլարտա Մաթէօ խանընընը եօգարքի գաթընտա վագը 21 Նիւմէրօլու օտայա վէ եախատ Նէյլխան՝ լու խանընտա թէլալիյէ մէրքէզինէ միւրաճաաթ իթմէլերի իլան օլունուր։

1 հոկտ. 1881

Ասիթանէ 30—7

ՍԱԹԼԸԳ ԱՐՍԱ

Պէյօղլունտա Ինկիլիզ Սէրայը արգասընտա Գամէր խաթուն մահալլէսինտէ Գըլըճ սօգաղընտա 160 զըրա արսա սաթլըգ օլտուղունտան, թալիպ օլանլարը մաթպասամըզա միւրաճաաթ իյլէմէլերի իլան օլունուր։

ՍԱՀԿԷԷՔ ԳՈՒՐՎԻՆԷՔ

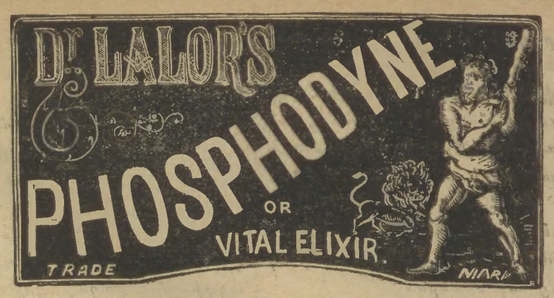

ՀԱՅՈՒՆԵՄ ՀՆ.

ՏՕՔԹՕՐ Ռ. Տ. ԼԱԼՕՐ 1862տէ լաճատ իտուպ պու իսմի վէրմիշ տիր։

Պու իլաճ՝ Հիստիսթանտա, Զինտէ վէ միւսթէմիլքեաթտա կէրէք գարա ճիերէ թէէսիր իյլէեիճի վէ կէրէք պիկճիմիզ ալաթը հայաթիյէի թագվիյէ վէ թահքիմ իտիճի խարիգիւլատ պիր մուալիճէ տիր։

ՏՕՔԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻ

ֆոսֆորտան միւրէքքէպ պիր թէրթիպ օլուպ, տըմաղա վէ կէօզէ բէք հօլայը։ Պու իլաճ՝ նէպաթի ալաղայտ թապիր օլուռան էճզատան միւրէքքէպ բարլագ պիր սու տըր վէ ֆէվգլատէ գուվվէթ վիրիճի հասսէլէրէմալիք տիր։ Շիմտիքի իլմի քիմեանընն էն ալա էսերի օլուպ, իչինտէ հիչ պիր մուգիր վէ տերէճէսինտէն զլյատէ մուսհիլ էճզա եօգտըր, հիչ պիր սուի թէէսսիրտէ պուլունմադ, մէչհուր հէքիմլէր տախի վիճուտուն գուվվէվի հայաթիյէսինի թէճտիտ իտէճէք ֆէվգէլատէ պիր գուվվէթէ մալիք օլտըղընը վէ պու խուսուստա հիչ մանէնտի օլմադըղընը թաստիք իթմիշլէրտիր։ Գանը, պէյնի վէ սընիրլարը թազէլէնտիրիր։ Պու իլաճ սուրէթի մուքէմմէլէտէ ազա վէ սայիրէնին պիլճիմէտ մուամէլաթընա վիւսաթ վէ իւմրան վէրիր, գանը ալա զայպ իթտիրմէդ, վէ պէտէնէ վէ եախատ զիհնին բէք զլյատէ չալըշըլըգտա եօրլունդուղընը էօնիւնիւ պլըր։ Զիհնէ սէվինճ, սատատէ, բարլաղլըգ վէ թէէսսիր վէրէն պէյին վէ սընիրը վէ ազաէթին գուվվէթինի պու իլաճ պագը թութար։

ՏՕՔԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻՆ

սընիրլարընն վէ գանընն հէր նէվի պօզուգլուգլարընը սէրիեան վէ սուրէթի տայիմկյէտ տէֆ իթտիկի իչիւն պու կիւնքիս կիւնտէ վէրիլէն պիճիմէթ թէրթիպաթընն էն ալաը տըր։ Սընիրլարա գանընն պօզուգլուգլարը, էւէ զլյատէ սընիրը զայֆիճիրը, ումումի բէզովէթմիպլիք ագէլ վէ վիճուտա զասֆը, գուլագ գէժըլթիլարը, գուվվէթ զայպ օյմագ վէ իչտահ գաբանմադ, մկյտ հազիմսիզլիկի վէ գարաճիյէր հասթալըգլարը, եէլ սընիրլարտա աղրը, մէրագ, հէր տէրէճէտէ սընիրը գուվվէթսիզլիկ, գուվվէվի հաֆիզէ զաեաթը, պէյնի եումուշագլըը, քէօթրիմլիք, սընրի էմիքքատէքի աղրը, լումպակօ եանի կէօպէք սանճասը, սիեաթիք եանի գայնա սընրընտա եէրլի պիր աղրը, պէլ վէ մէճանէ խասթալըը, սիտիք զորու վէ զայրիճիմ վէ զայրիճիմ, նէօվպէթլի սընիմ, ըսթաղմազ, թըդնէճիլիք, վէրէմ, էսկիմիզ գալպ հասթալըը, սընրաճա վէ տերի հասթալըգլարը, աղալէք զաբճիլըը, վագրիթսըզ քէօրլիք, էլճասըլ ինսան վիճուտընտա հէր հանկը ազանը գուվվէթ հայաթիյէսինին նօգսանընտան նէյէթ իտէն պիլճիմէթ իլէթ վէ հասթալըգլար։

ՏՕՔԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻՆ ԹԷԷՍԻՐԻ

Իբի գաթ տըր վէ ալա պօչա չըզմադ. պիր թարաֆտան պու իլաճ սընրը գուվվէթինի սրթըրը, վէ տիկէր թարաֆտան գանը վէ ազալէթին գուվվէթինի թէճտիտ իտէր պիր վասէթա տըր. պինասէրին պու իլաճ վայրի վիճուտլարա գուվվէթ վէրիր զէ հասթայը էօյլէ պիր հալէ կէթիրիր քի, զանն իտէրսին հիչ զայրիճը չէքմէմիշ տիր։

ՎԷՆԷՏԻԿ ԴԷ ԼՕ-ՖՕՍՍ

Պու կիւնքի կիւնտէ պէյին վէ գարտիկեր հասթալըգլարընտան վէ միյտ ֆէսատընտան պինէրէճէ ինսան էյմէճքտէ օլուպ, պու հասթալըգլար հայաթը ինսանըն քէօքիչինի գուրուտուրլար։ Մէգզիւր հասթալըգլար՝ բէք չօգ տիրպէթլի զե, վաթ իւզերինէ ֆէնա թէէսիր իտուպ գիրա անկեր իչիւն հայաթ սէվինճի վէ ֆայտէլի օլաճագ եէրտէ պիրգիւբ օլուր։ Իչթէ պու կիպի հասթալըգլար չէքէն բէք չօգ զէվաթ շահատէթ իտէրլէր քի, ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻ հէր նէ սուրէթտէ օլուր իսէ օլսուն զուհուրա կէլմիշ օլան միտ ֆէսատընա վէ գարտիկեր հասթալըգընա պուլունմուշ օլան տիկեր հէր նէվի իլաճտան իսթիւն տիր։ Իրնամ ապիրի տիրէճիտիրիր։ Թէէսսիրի տէ բէք չաբուգ վէ մուհագգագ սուրէթտէ կէօրիլիր։ Էօյլէ քի, էօմիւր սէօնմէք տէրէճէսինէ կէլտիկինտէ վէ զիհին տախի վիճուտը ֆէնասլըը Թէէսիրինէն սայի ահմազլըգ հալինէ տիւտիւիլինտէ, պու գուվվէթլի իլաճտան պիր գաղ տէֆա պլընընտա, հասթանը մէրուսկիրի տէֆ օլուր վէ կէրէք վիճուտը վէ կէրէք զիհնի քէսպը գուվվէթ իտէր։

ԵՒՐՄԻ ՍԷՆԷԼԻՒ ԹԷՃՐԻԻՊԳԼԷՐ

Իսուսսաթը մէգզիւրէյի իպպաթ իտուպ, պունտան մատա տիւեանը հէր մէպլէթինտէն միւթէպէր ֆամիլեալար, վէ զէվաթը միւխթէլիֆէ՝ զիքր օլունան մուհասսէսաթը կէօրմիշ օլտուգլարընտան, պունտա սէրպէսթէճ շահատէթ իտէրլէր։

Տիւնանընն հէր էճզաճէրը, պու իլաճը պիր չիչէսինի 4 ս. 6 տ. վէ 11ս. ֆիյաթընտա ֆիրուխթ իտէրլէր։

ԻԼԱՆԸ ՄՈՒՀԻՄ. Պէհէր չիչէնի իւզերինտէ Ինկիլիզ հիւքիմէթի թաստիքընտան պիր պանտրոլ եարընրը՝ օլուպ, պու պանտրոլունն իւզերինտէ տէ հայվէթլու գըրպիցա հազրէթլերինին միւթեպէր գօմիսէրլերի էմրի իլէ «ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐ ՖՕՍՖՕՏԻՆի, Լօնտոն, Ինկիլիզ» քէլիմէլերի Ինկիլիզէ օլարագ եազըմը տըր։ Էկէր պու եազը օլմազսա գապ տըր։

ՏՕԳԹՕՐ Ռ. Տ. ԼԱԼՕՐ

Թարաֆընտան իմալ օլունմուշ տըր.

Պայ Հավզտա 52 Նօ. Կէսֆօրտ Ըսթրրիթտ

ԼՕՆՏՕՆ Ն. ՈՒ. ԷՆԳԼԱՆԴ

Ֆոսֆոտինին սահիպի վէ մուճիտի։

Սուրէթի իսթիմալ. Եէմէքտէն էվվէլ կիւնտէ իւչ տէֆա պիր չօրպա գաղընը։

Սթամպօլ, Գալաթա, վէ Պէյօղլունուն պէօյիւք էճզախանէլէրինտէ պուլունուր։

Թիւրքիա, Ռումանիա վէ Պուլկարիա իչիւն ահէնթէ պուլունան սահիպի Նէզտինտէ Թօքսան վէ բէրաքէնտ սաթըլըր։

ԷՏՄՕՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Ումումի Ինկիլիզ մաղազասը Նօ. 95 վէ 97 Եիւքսէք գալատրըմտա զասըթա մէրքէզի գուրպինտէ։

Գալաթա

ՍԹԱՄՊՕԼ

ՍԱՐՐԱՖԻԹԷ

ԼՎՐՕՊԱ ՖՕՐՍԱՍԸ

Հօտրա, 31 Հոկտ.

Ինկիլ էճհամը Ինկ. Լիր	99 9/16
Օսմ. էճհամը աշըլըը	14-1/16
» » զարանտը	14-3/16
Իսթիգրազ 65	18-
» 69	16-
» 71	72-1/8
» 72	28-
» 73	15-3/4
Օսմանլը պանգասը	18-7/8
Մըսրը տույուն. մութա հրաչ	75-
» իմթիյազը	90-3/8
Բուսիա իսթիգրազը	91-1/8
Գամպիօ Բարիզ 9 այ վաչ	—

Փարիզ, 31 Հոկտ.

Ֆրանս. էսկ. 3 % Ֆր.	81 75
» » 5 գրօնսուզ	117-05
Օսմ էճհամը աշըլըը	11 87
» » զարանտը	14-92
Իսթիգրազ 65 Ֆր.	—
» 69	83-
» 73	79-
Մըսրը ֆօնտ. մութա հրաչ	376-25
Գրեսի Լիօնէ	860-
Օսմանլը պանգասը	722-50
Բուսիա չըմէնտաֆէրի	48-
Իթալիա էճհամը	89 30
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վաչ	25-21

Վիէննա, 31 Հոկտ.

Ագիօ Ֆիորին	—
Բուսիա չըմէնտաֆէրի	25-

ԼԱՆԴՈՆ ՖՕՐՍԱՍԸ

Էճհամ. ուս. տունջագլ. զար. 15 30

Պու սապահ աշըլըը	15-12
Իսթիգ. 63 (Մութաֆն) 6 %. Ֆ.	94-
» 65 » 6 %. Ֆ.	85-
» 69 (Բինար) 6	80-
» 72 (Պօն տու Թրէզոր)	27-
» 73 6 %. Ֆ.	76 50
Բուսիայի չըմէնտաֆէրի 3	46-25
Ագէթ Ֆայիզի	09-
Ըրբոր Ղրչ	-
Հավալէթիզ »	15-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՈՒՕՆԼԱՐԸ

Գրեսի ժէնէրալ	6-28
Սասամպօլ պանգասը	11-12
Սօսիէթէ ժէնէրալ	5 05
Թրամվայ	3-35

ԱԳՅԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԸ

Օսմ. լիրասը 100 զրշան	Ղ. Ֆ.
Պէյազ մէճիտիյէ Ֆարգը	107-15
Մէճիտիյէ »	203 10
Պէյլիք »	207-10
Ալթընըզ »	124-30
Պագըր »	630-
Գայմէ »	935-
Ինկիլիզ լիրասը	109-11
Ֆրանսազ ալթունու	37- 8
Ֆոլ	39-25
Գրիմիզ ալթունու	54-10
Գարպոն գայմէսի	3-39

ԵԷՆԻՃԷ ԹԻԻԹԻՆ ՖԱԳՐԻԳԱՍԸ

ԳՕՆԹԻ ՎԷ ՇԱՀԻՆԻ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

109 ԳԱԼԱԹԱ ՍԱՆՏԸԳՃԸԼԱՐ ԻԶԻ 109

Պիզ աթիտէ ասհապը իմպալար՝ Թիւարէթճէ քեաֆիֆէի մէսուլիյէթի իւզերիմիզէ ալարագ, պունտան ագտէմ Գօնթի պիրատէրլէրիյէ միւշթէրէքքէն Գալաթատա Սանտըգճըլար իչինտէ 150 Նիւմէրօտա քիւշատա էթտիյիմիզ տուխան ֆապրիգասը չիմտիյէ զատար ֆէվգէլատէ իշլէմէքտէ վէ հէր վէհհիլէ միւշթէրիւերիմիզին մէճմունիյէթինի ճէլպ իլէ չըգարըլան թիւթիւնլէր բայհալը օլմասը վէ նէվէրինէ կէօրէ ֆիպթրընը էհվէնիյէթի հիւմէթ թարաֆընտան թահսին օլունմագտա վէ հաթթա պիր ազգթատան պէրու տէքօղիթ օլարընընը թիւթիւն եէթիչտիրիլէմէմէքտէ իտի։ Պու քէրրէ միւշթէրիւերիմիզի կէրիյէ չէվիրմէմէքը վէ տահա իլէրի կիթմէք իւզրէ պիլ մէճմուուրիյէ ֆապրիգա վէ տէքօղիթօմըզը մահալը մէգզիւրտէ դայէթ վասի վէ մամուլաթըմըզընի իսթիսալնա էգհէր ճիհէթ էլվերիշլի պուլունան 109 Նիւմէրօլու ֆապրիգայա նազլ իյլէտիք։

Պունտան պէօյլէ Ամանպալ վէ թաշրա վէ Էվրօբատան՝ թիւթիւն իտսալը հազգընտա վիրուտ իտէն էվամիրի սասթը սասթընա իճրա էտպիլէճէյիմիզ կիպի, թիւթիւնլէրին բայհալը վէ ճիմէնէն բայհալը զամանընտա ալըշմըրըլան էլզէթի տէյիշտիրմէմիզ իւզրէ պու քէրրէ տախի թիւթիւն չըզան մահալլէրէ վէ պախտուսուս եէնիճէյէ մալիւմաթը թամէմ ասհապլընտան մէմուրլար իպամ գըլընմըզ տըր։ Միւշթէրիւերիմիզին մէճմունիյէթինի ճէլպ իթմէք վէ իսթէտիքլերի գօգուլու վէ տրմաղընա էլվերիշլի տուխան վէրմէք արզուսընտա պուլունտըրմըզտան, թիւիպլէրինին լութֆէն ֆապրիգամըզա թէնէզզիլ պույրուլմալարինի բէճա, վէ պունտան պէօյլէ դայրը մագթու նէվինին 150 լիք. 200 լիք. 300 լիք վէ տահա ֆէվգէլատէ ճինսլէրինտէն կէրէք թիւթիւն վէ կէրէք սիկարա տէքօղիթօմըզտա մէվճուտ պուլաճագլարընը թավսիյէ իտէրիզ։

Սաբրըն մահալլէր. — Գալաթատա Սանտըգճըլարտա Ն. 109. — Զընտան գարու Զէօմլէքճիլէրտէ Ն. 29. — Էմին էօնիւնտէ Ն. 36, վէ ճիհէթ տուխան սաթըճըլարտա։

Զէպ. — Սայէի Շահանէտէ Էվրօբայա իրսալ իտէճէյիմիզ տուխանլարին պանտրոլ բէսմինտէն մուաֆիկէթինէ տայիր իմթիյազ տախի թահսիլի տիմիշ օլտուղունտան, Էվրօբատա պուլունան թալիպլէրիմիզին պու ճիհէթլէ եիւզտէ երիմի ֆայէտմէնտ օլաճագլարընը իլավէ վէ իլան էյլէրիզ։

ՏԻՄԻՐԳԱԲՈՒԼԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՑԱԶ ԱՆՏՈՆ ՍԱԳԱՑԵԱՆ